

**Stichting
Bedrijfstakpensioenfonds voor
de Houthandel**

Pensioenreglement 2015

colofon

Dit pensioenreglement is een uitgave van
Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Houthandel

administrateur
Centric Pension and Insurance Solutions B.V.
Einsteinweg 12, 3404 LL IJsselstein
Postbus 440, 3400 AK IJsselstein

datum
2019

versie
1.0

Vooraf

Voor u ligt het pensioenreglement van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Houthandel. In dit reglement zijn de regels opgenomen met betrekking tot uw pensioen zoals door cao-partijen overeenkomen. Bij de hoofdstukindeling is uitgegaan van gebeurtenissen die gevolgen voor uw pensioen kunnen hebben. Het gaat hierbij om de gebeurtenissen:

- *U gaat met pensioen;*
- *U gaat met verlof;*
- *U overlijdt;*
- *U gaat uit dienst;*
- *U wordt arbeidsongeschikt;*
- *U en uw partner gaan uit elkaar.*

In hoofdstuk 14 vindt u een begrippenlijst. Daarin legt het pensioenfonds lastige begrippen uit. Deze begrippen vindt u schuingedrukt terug in de tekst van deze pensioenregeling.

Het pensioenfonds houdt zich bij de uitvoering van deze pensioenregeling aan de geldende wet- en regelgeving.

Informatie over uw pensioenregeling kunt u ook op de website www.pensioenfondshouthandel.nl lezen.

Inhoud

1	Over uw deelname aan de pensioenregeling	5
Artikel 1	Wie zijn deelnemers?	5
Artikel 2	Uw 'oude' pensioen meenemen	6
Artikel 3	Wie zijn gemoedsbezwaarden?	6
2	Over de pensioenregeling	7
Artikel 4	Wat geldt voor deze pensioenregeling?	7
Artikel 5	Hoe bouwt u pensioen op?	7
Artikel 6	Gaat uw pensioen omhoog als de prijzen stijgen?	9
3	U gaat met pensioen	11
Artikel 7	Uw <i>ouderdomspensioen</i>	11
Artikel 8	Uw keuzes	11
Artikel 9	U gaat eerder of later met pensioen	12
Artikel 10	U ruilt <i>partnerpensioen</i> uit voor extra <i>ouderdomspensioen</i>	13
Artikel 11	U ruilt <i>ouderdomspensioen</i> om voor (extra) <i>partnerpensioen</i>	14
Artikel 12	U kiest eerst een hoger pensioen en daarna een lager pensioen	15
4	U gaat met onbetaald verlof	16
Artikel 13	Pensioen voor u en voor uw <i>nabestaanden</i> tijdens onbetaald verlof	16
5	U overlijdt	18
Artikel 14	<i>Partnerpensioen</i>	18
Artikel 15	<i>Wezenpensioen</i>	21
6	U gaat uit dienst	24
Artikel 16	Einde van uw pensioenopbouw	24
Artikel 17	<i>Afkoop</i> van uw pensioen	26
Artikel 18	Vrijwillig pensioen opbouwen	26
7	U wordt of u bent arbeidsongeschikt	28
Artikel 19	Gevolgen voor uw pensioen	28
Artikel 20	Opbouw van uw pensioen als u een <i>WAO</i> -uitkering krijgt	28
Artikel 21	Opbouw van uw pensioen als u een <i>WIA</i> -uitkering krijgt	31
Artikel 22	Aanspraken bij re-integratie	34
Artikel 23	Bevoegdheid tot het verlenen van premievrije voortzetting van de pensioenopbouw bij voortijdig einde van de deelneming	35
Artikel 24	Mogelijkheid om de regeling van premievrije voortzetting van de pensioenopbouw in te trekken	35
8	U en uw <i>partner</i> gaan uit elkaar	36

Artikel 25	Scheiding en uw <i>ouderdomspensioen</i>	36
Artikel 26	Scheiding en het <i>partnerpensioen</i>	38
9	Over de betaling van uw pensioen	40
Artikel 27	Uw pensioenuitkering	40
Artikel 28	<i>Afkoop</i> van uw pensioen	40
10	Over de kosten van de pensioenregeling	42
Artikel 29	De pensioenpremie	42
11	Informatie over uw pensioen	44
Artikel 30	Welke informatie krijgt u?	44
Artikel 31	Welke informatie geeft u het <i>pensioenfonds</i> ?	45
12	Bijzondere situaties	46
Artikel 32	Situaties die niet zijn geregeld	46
Artikel 33	Hardheid	46
Artikel 34	Moet het <i>pensioenfonds</i> de pensioenregeling aanpassen van de belastingdienst?	46
Artikel 35	Afkoopverbod	46
Artikel 36	Kunnen de pensioenen omlaag gaan?	46
13	Overgangsbepalingen	49
Artikel 37	Regels voor uw pensioen tot 1 januari 2018	49
Artikel 38	Regels voor uw pensioen tot 1 januari 2015	49
Artikel 39	Extra <i>ouderdomspensioen</i> uit overgangsrechten optrek pensioenen	50
14	Wat bedoelt het <i>pensioenfonds</i> met?	52
	Bijlage 1: Berekening van de keuzes voor uw pensioen	61
	Bijlage 2: <i>Afkoop</i> van uw pensioen	68
	Bijlage 3: Eenmalige omrekeningsfactoren	73
	Bijlage 4: Vrijstelling wegens gemoedsbezwaren	75

1 Over uw deelname aan de pensioenregeling

Artikel 1 Wie zijn deelnemers?

1.1 Wanneer neemt u deel?

U neemt deel aan deze pensioenregeling als u:

- 21 jaar of ouder bent;
- werkt bij een *werkgever* in het houtbedrijf; en
- uw *pensioendatum* nog niet hebt bereikt.

1.2 Wanneer start uw deelname?

Uw deelname start op de dag dat u bij uw *werkgever* in dienst komt. Bent u op dat moment jonger dan 21 jaar? Dan start uw deelname op de 1^e dag van de maand waarin u 21 wordt. U moet dan natuurlijk nog wel bij uw *werkgever* in dienst zijn.

1.3 Wat is er geregeld vóór uw 21e jaar?

Bent u jonger dan 21 jaar en werkt u bij een *werkgever* in het houtbedrijf? Dan bent u *aspirant-deelnemer*. U bouwt dan nog geen pensioen op, maar uw *nabestaanden* krijgen wel pensioen als u overlijdt.

Overlijdt u voor uw 21^e?

- Dan krijgt uw eventuele *partner partnerpensioen* (de voorwaarden leest u in artikel 14); en
- krijgen uw eventuele kinderen *wezenpensioen* (de voorwaarden leest u in artikel 15).

Het *pensioenfonds* berekent de hoogte van het *partnerpensioen* en het *wezenpensioen* dan alsof u in de periode vanaf de eerste dag van de maand waarin u 21 zou zijn geworden tot aan uw *pensioendatum deelnemer* bent geweest.

1.4 Wanneer stopt uw deelname?

Uw deelname stopt:

- Op uw *pensioendatum* of op de datum dat u uw pensioen eerder laat ingaan en u niet meer werkzaam bent in de bedrijfstak. U bent dan *gepensioneerde*.
- Als uw *arbeidsovereenkomst* eindigt voordat u met pensioen gaat. U bent dan *gewezen deelnemer*. Uw deelname stopt niet als u besluit om uw pensioenopbouw vrijwillig voort te zetten. In artikel 18 leest u hier meer over.
- Als u volgens de wet niet meer verplicht bent om deel te nemen of als uw *werkgever* zich niet meer vrijwillig heeft aangesloten.
- Als u overlijdt voordat u met pensioen gaat.

Bent u arbeidsongeschikt geworden en eindigt uw *arbeidsovereenkomst* daardoor? Dan stopt uw deelname pas:

- als u met pensioen gaat; of
- als u niet meer premievrij pensioen opbouwt volgens artikel 20 of 21 voordat uw pensioen ingaat; of
- als u overlijdt voordat u met pensioen gaat.

Artikel 2 Uw ‘oude’ pensioen meenemen

Heeft u bij een vorige baan bij een andere *pensioenuitvoerder* pensioen opgebouwd en gaat u vervolgens deelnemen aan deze pensioenregeling? Dan kunt u de pensioenaanspraken die u opbouwde bij uw vorige *pensioenuitvoerder* meenemen naar dit *pensioenfonds*. Dit heet *waardeoverdracht*. Een verzoek tot *waardeoverdracht* vraagt u bij dit *pensioenfonds* aan. Het *pensioenfonds* maakt dan een overzicht voor u. Daarin staat hoeveel pensioen u bij het *pensioenfonds* krijgt als u kiest voor *waardeoverdracht*. Gaat u akkoord? Dan krijgt u een extra aanspraak op *ouderdomspensioen*. Daarvoor gelden de regels van dit pensioenreglement. Ook gelden de wettelijke regels. U hebt daarna geen pensioen meer bij uw oude *pensioenuitvoerder*.

Hebt u bij een vorige baan bij een andere *pensioenuitvoerder* een klein pensioen opgebouwd (lager dan 484,09 in 2019), dan kan uw oude *pensioenuitvoerder* dit automatisch aan ons overdragen. Doet uw oude *pensioenuitvoerder* dit, dan hoeft u zelf niets te doen. Het *pensioenfonds* stuurt u dan een bericht dat de *pensioenaanspraken* die u opbouwde in uw vorige baan zijn omgezet naar aanspraken op *ouderdomspensioen* in deze pensioenregeling. Daarvoor gelden de regels van dit pensioenreglement. U hebt daarna geen pensioen meer bij uw oude *pensioenuitvoerder*.

Artikel 3 Wie zijn gemoedsbezwaarden?

U bent een gemoedsbezwaarde als u gemoedsbezwaren hebt tegen iedere vorm van verzekering. U kunt dan vrijstelling aanvragen zodat u niet aan deze pensioenregeling hoeft deel te nemen. Er komen wel andere verplichtingen voor in de plaats. De voorwaarden vindt u in Bijlage 4 ‘Vrijstelling wegens gemoedsbezwaren’ bij dit reglement.

2 Over de pensioenregeling

Artikel 4 Wat geldt voor deze pensioenregeling?

Dit reglement geldt vanaf 1 januari 2015 en is voor het laatst gewijzigd op 1 januari 2019. De pensioenregeling is een *middelloodregeling*. De afspraak tussen u en uw *werkgever* is een *uitkeringsovereenkomst*.

De pensioenregeling regelt de volgende pensioenen:

- *Ouderdompensioen*.
- *Partnerpensioen*.
- *Bijzonder partnerpensioen*.
- *Wezenpensioen*.

Artikel 5 Hoe bouwt u pensioen op?

5.1 Wat is de basis voor uw pensioenopbouw?

Elk jaar bouwt u een deel van uw pensioen op. De *pensioengrondslag* is de basis om uw pensioen te berekenen. Deze is gelijk aan uw *pensioengevend loon* verminderd met de *franchise*.

5.2 Wat is uw pensioengevend loon?

Dit is het loon dat meetelt voor de opbouw van uw pensioen op het moment dat wij de *pensioengrondslag* vaststellen. Onder dit loon verstaat het *pensioenfonds*:

- Het met uw *werkgever* overeengekomen vaste (bruto) jaarsalaris.
- Uw vakantietoeslag.
- Uw vaste eindejaarsuitkeringen.
- Uw vaste gratificaties.
- De onderdelen van uw inkomen die volgens de normale arbeidsduur tot het vaste loon behoren.

Onder dit loon verstaat het *pensioenfonds* niet:

- De aanvullingen op en de uitkeringen ingevolge de *WAO*, de *WIA*, de *Werkloosheidswet* en de *Toeslagenwet*.
- De werkgeversbijdrage in het kader van de *Zorgverzekeringswet*.
- Winst uit onderneming.
- Incidentele gratificaties.

Dit geldt ook:

- Het *pensioenfonds* rondt uw *pensioengevend loon* naar boven af op hele euro's.
- Uw *pensioengevend loon* is maximaal het bedrag dat wordt bedoeld in artikel 18ga van de *Wet op de loonbelasting 1964*. In 2019 is dat bedrag € 107.593,-.
- Het *pensioenfonds* stelt uw *pensioengrondslag* voor het eerst vast op de dag dat u gaat deelnemen.

- Gaat u in de loop van het jaar opnieuw deelnemen of krijgt u een nieuwe *arbeidsovereenkomst* bij dezelfde of een andere *werkgever* binnen de branche? Dan stelt het *pensioenfonds* uw *pensioengrondslag* opnieuw vast op de dag dat uw nieuwe *arbeidsovereenkomst* ingaat.
- Daarna stelt het *pensioenfonds* uw *pensioengrondslag* elk jaar vast op 1 januari.
- Gaat u met sabbatsverlof, studieverlof of levensloopverlof? Dan stelt het *pensioenfonds* uw *pensioengrondslag* opnieuw vast bij het begin en bij het einde van dat verlof.
- Werkt u parttime? Dan maakt het *pensioenfonds* een extra berekening. Het *pensioenfonds* kijkt dan eerst naar het loon dat u zou krijgen als u fulltime zou werken. Daarna berekent het *pensioenfonds* de pensioenopbouw met uw *parttimepercentage*. U leest meer hierover in artikel 5.4.
- Verandert uw *parttimepercentage*? Dan wordt uw *pensioengrondslag* niet opnieuw vastgesteld. Het *pensioenfonds* houdt voor uw pensioenopbouw wel per direct rekening met het nieuwe *parttimepercentage*.

En verder geldt nog:

- Is uw *werkgever* op de datum van vaststelling van het *pensioengevend loon* aan u tijdelijk geen loon of niet het normale loon verschuldigd omdat u:
 - a. ongeschikt bent tot het verrichten van uw arbeid wegens ziekte, zwangerschap of bevalling; of
 - b. gebruik maakt van het ouderschapsverlof als bedoeld in de Wet arbeid en zorg?
 Dan wordt met inachtneming van de definitie van loon beschouwd het loon dat zonder verzuim voor u zou hebben gegolden.
- Is uw *werkgever* op de datum van vaststelling van het *pensioengevend loon* aan u tijdelijk geen loon of niet het normale loon verschuldigd omdat u wegens gehele of gedeeltelijke werkloosheid tijdens het bestaan van de *arbeidsovereenkomst* tussen u en uw *werkgever* een uitkering ingevolge de Werkloosheidswet geniet? Dan wordt in afwijking van de definitie *pensioengevend loon* beschouwd het loon dat zonder verzuim voor u zou hebben gegolden.
- Maakt u gebruik van sabbatsverlof, studieverlof of levensloopverlof en is tijdens dat verlof geen of niet het normale loon verschuldigd? Dan wordt met betrekking tot de periode van het verlof voor de vaststelling van de *pensioengrondslag* uitsluitend het werkelijk verschuldigde loon gehanteerd.

5.3 Wat is uw *franchise*?

U bouwt niet over uw hele *pensioengevend loon* pensioen op. Het *pensioenfonds* houdt er al rekening mee dat u later AOW van de overheid krijgt. Daarom gebruikt het *pensioenfonds* een *franchise*. Deze *franchise* trekt het *pensioenfonds* van uw *pensioengevend loon* af. Over dat deel van uw loon bouwt u dus geen pensioen op. Per 1 januari 2019 is de *franchise* € 20.542,-. Dit is een vast bedrag voor iedereen. Op www.pensioenfondshoutheadel.nl vindt u steeds de laatste *franchise*.

Dit geldt ook:

- Het *pensioenfonds* stelt de *franchise* elk jaar op 1 januari opnieuw vast.
- Het *pensioenfonds* kijkt daarvoor naar de stijging van het wettelijke minimumloon over de periode van 1 juli voorafgaand aan het moment van aanpassing en 2 juli van het daaraan voorafgaande jaar. De uitkomst rondt het *pensioenfonds* naar beneden af op hele euro's.

5.4 Hoe stelt het pensioenfonds het parttimepercentage vast?

De normale wekelijkse (betaalde) arbeidsduur die geldt in de bedrijfstak is 40 uur. Dit is inclusief roostervrije tijd.

Bent u met uw *werkgever* een arbeidsduur per week overeengekomen die minder is dan de normale wekelijkse (betaalde) arbeidsduur die geldt in de bedrijfstak? Dan bent u parttimer en dat heeft invloed op:

- het pensioen dat u opbouwt; en
- de *premie* die betaald wordt.

Daarom berekent het *pensioenfonds* uw *parttimepercentage*.

Dit is het aantal wekelijkse uren in uw *arbeidsovereenkomst* gedeeld door het aantal wekelijkse (betaalde) uren dat normaal in de bedrijfstak geldt.

Een voorbeeld:

Werkt u 20 uur betaald per week? Dan is uw *parttimepercentage* 50% bij de normale wekelijkse (betaalde) arbeidsduur in de bedrijfstak van 40 uur.

Voor de vaststelling van uw jaarlijkse pensioenopbouw wordt de (fulltime) *pensioengrondslag* vermenigvuldigd met uw *parttimepercentage*. Het *parttimepercentage* wordt vastgesteld zodra het van toepassing wordt en opnieuw vastgesteld bij iedere wijziging van uw overeengekomen arbeidsuren.

Een voorbeeld:

Uw (fulltime) *pensioengrondslag* bedraagt € 15.000. Uw *parttimepercentage* is 75%. Over € 11.250 (€ 15.000 * 75%) bouwt u jaarlijks pensioen op. Uw *parttimepercentage* gaat vervolgens omlaag naar 50%. Vanaf dat moment bouwt u jaarlijks pensioen op over € 7.500 (€ 15.000 * 50%).

Artikel 6 Gaat uw pensioen omhoog als de prijzen stijgen?

6.1 Wat is toeslagverlening?

Het *pensioenfonds* kan elk jaar besluiten om de *pensioenaanspraken* en de *pensioenrechten* te verhogen. Dit heet *toeslagverlening*.

- Pensioenaanspraken zijn de pensioenen van *deelnemers*, *gewezen deelnemers* en *ex-partners* met een eigen pensioen, die nog niet zijn ingegaan;
- Pensioenrechten zijn de pensioenen van *gepensioneerden*, *partners*, *kinderen* en *ex-partners* met een eigen pensioen, die al wel zijn ingegaan.

6.2 Hoeveel toeslag krijgt u?

Het *pensioenfonds* streeft ernaar uw pensioen te verhogen met maximaal de prijsstijging volgens de *prijsindex*. Het *pensioenfonds* gaat uit van:

- Het Consumentenprijsindexcijfer alle huishoudens, afgeleid. Dit is een cijfer van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).
- De stijging van de *prijsindex* in de periode oktober - oktober voorafgaande aan de *toeslagverlening*.

Als het bestuur besluit tot *toeslagverlening* vindt deze plaats per 1 januari. Een toeslag kan niet negatief zijn.

6.3 Waar hangt uw toeslag van af?

Het *bestuur* beslist elk jaar opnieuw of uw pensioen omhoog gaat. Het *pensioenfonds* zet hier geen geld voor opzij. U betaalt hier ook geen *premie* voor. Een eventuele toeslag wordt gefinancierd uit het rendement van de beleggingen. Het besluit hangt ook af van wetten en regels van de overheid.

Het *pensioenfonds* kijkt naar de financiële situatie van het *pensioenfonds* en naar onze *beleidsdekkingsgraad*. Daarbij geldt:

- De pensioenen worden niet verhoogd als de *beleidsdekkingsgraad* lager is dan 110%.
- De pensioenen worden met de *prijsindex* verhoogd als de *beleidsdekkingsgraad* hoger is dan een bepaalde bovengrens. Die bovengrens wordt vastgesteld op de manier die in onze actuariële en bedrijfstechnische nota staat omschreven.
- Is de *beleidsdekkingsgraad* tussen 110% en de bovengrens die in het vorige punt wordt bedoeld? Dan kijkt het *pensioenfonds* welke toeslag het *pensioenfonds* op basis van de wettelijke voorschriften voor toekomstbestendige *toeslagverlening* kan geven.

De *beleidsdekkingsgraad* is dus leidend, maar het *pensioenfonds* kijkt binnen de wettelijke kaders ook naar andere elementen, bijvoorbeeld naar de beweging en de hoogte van de feitelijke dekkingsgraad.

Op www.pensioenfondshouhandel.nl leest u altijd het laatste nieuws over onze financiële situatie en onze (beleids)dekkingsgraad.

3 U gaat met pensioen

Artikel 7 Uw ouderdompensioen

7.1 Wanneer krijgt u ouderdompensioen?

Ouderdompensioen is een uitkering als u stopt met werken en u met pensioen gaat. U krijgt dit pensioen elke maand zolang u leeft.

Uw *ouderdompensioen* start op uw *pensioendatum*. U kunt ook eerder of later *met pensioen gaan* (artikel 9.1, 9.2 en 9.3). Uw pensioen start dan op de 1^e dag van de maand die u zelf kiest en stopt op de laatste dag van de maand waarin u overlijdt.

7.2 Hoeveel pensioen krijgt u?

Uw *ouderdompensioen* hangt af van uw *pensioengevend loon* en het aantal jaren dat u aan deze pensioenregeling deelneemt en waarin *premie* aan het *pensioenfonds* is betaald. U bouwt met ingang van 1 januari 2015 elk jaar 1,875% van uw *pensioengrondslag* in dat jaar aan pensioen op. Uw totale pensioen is de som van alle bedragen die u per jaar opbouwt vermeerderd met toeslagen en verminderd met verlagingen.

Bent u getrouwd of hebt u een geregistreerd partnerschap op het moment waarop uw deelneming aan deze pensioenregeling stopt of op het moment dat u met pensioen gaat? Dan zet het *pensioenfonds* een deel van het *ouderdompensioen* op dat moment automatisch om in *partnerpensioen*. Uw *ouderdompensioen* wordt lager. Uw *partner* krijgt dan na uw overlijden een *partnerpensioen* van 70% van het lagere *ouderdompensioen*. Meer informatie hierover leest u in artikel 11.

In uw *Uniform pensioenoverzicht* (UPO) leest u precies hoeveel pensioen u tot nu toe hebt opgebouwd. Bent u *deelnemer* of *gewezen deelnemer*? Dan krijgt u elk jaar een pensioenoverzicht van het *pensioenfonds*. U vindt uw pensioenbedragen ook op www.mijnpensioenoverzicht.nl.

Artikel 8 Uw keuzes

8.1 Welke keuzes hebt u als u met pensioen gaat?

- U kunt eerder of later met pensioen gaan (artikel 9.1, 9.2 en 9.3).
- U kunt gedeeltelijk met pensioen gaan (artikel 9.4).
- U kunt *opgebouwd partnerpensioen* omruilen voor *extra ouderdompensioen* (artikel 10).
- U kunt een deel van uw *ouderdompensioen* omruilen voor *extra partnerpensioen* (artikel 11).
- U kunt er voor kiezen om eerst een hoger pensioen te krijgen. Daarna krijgt u een lager pensioen (artikel 12).

U kunt ook keuzes combineren. Het *pensioenfonds* houdt bovenstaande volgorde aan bij het vaststellen van uw pensioen.

Maakt u een eigen keuze voor uw pensioen? Dan berekenen wij uw pensioen opnieuw. U leest hierover meer in Bijlage 1 'Berekening van de keuzes voor uw pensioen'.

Kiest u voor (gedeeltelijk) eerder of later met pensioen of voor eerst een hoger pensioen? Dan heeft dat geen gevolgen voor de hoogte van het (bijzonder) *partnerpensioen* dat u tot dat moment hebt opgebouwd. Geen enkele keuze heeft gevolgen voor de hoogte van het *wezenpensioen*.

8.2 Hoe laat u uw keuzes aan het *pensioenfonds* weten?

Wilt u een eigen keuze maken voor uw pensioen? U ontvangt van het *pensioenfonds* 6 maanden voor uw AOW-leeftijd en/of de *pensioendatum* een formulier. Op dit formulier kunt u uw keuzes doorgeven.

Wilt u eerder (gedeeltelijk) met pensioen, vóórdát u de AOW-leeftijd of de *pensioendatum* bereikt? Neem dan zelf contact met het *pensioenfonds* op. U hoort dan hoe u uw keuze op tijd doorgeeft.

Geef uw keuzes minimaal 3 maanden voor de datum waarop u met pensioen wilt gaan door aan het *pensioenfonds*. Het *pensioenfonds* kan uw keuzes dan op tijd verwerken.

8.3 Kunt u uw keuzes nog veranderen?

Hebt u bij de ingang van uw pensioen een keuze voor uw pensioen gemaakt? Dan is deze keuze definitief. U kunt dus niet terugkomen op een eerder gemaakte keuze.

Artikel 9 U gaat eerder of later met pensioen

9.1 Wanneer kunt u met pensioen gaan?

Uw pensioen gaat standaard op de *pensioendatum* in, maar u kunt ook eerder of later met pensioen gaan:

- U kunt vanaf 5 jaar voor uw AOW-leeftijd met pensioen.
- U kunt tot uw 70^e met pensioen.
- U kunt elke maand tussen 5 jaar voor uw AOW-leeftijd en uw 70^e kiezen.

Uw pensioen gaat altijd in op de 1^e dag van de maand.

Uw precieze pensioen hangt af van de datum die u kiest. Vraag het *pensioenfonds* om een voorbeeldberekening. In bijlage 1 zijn de factoren waarmee het *pensioenfonds* rekent opgenomen.

9.2 Gaat u eerder met pensioen?

Gaat u eerder dan uw pensioendatum met pensioen en stopt u met werken? Dan krijgt u minder pensioen per jaar.

U bouwt dan vanaf het moment dat u met pensioen gaat geen pensioen meer bij het *pensioenfonds* op. U krijgt dan wel langer pensioen van het *pensioenfonds*. Daarom is het bedrag per jaar dan lager.

Blijft u na uw pensioen nog (gedeeltelijk) werken in onze branche?

Dan blijft u ook nog (gedeeltelijk) pensioen opbouwen zolang u werkt, maar uiterlijk tot uw *pensioendatum*.

U kunt uw pensioen niet eerder dan uw *pensioendatum* laten ingaan, als uw pensioen daardoor te laag wordt. Het pensioen is te laag als het lager is dan de wettelijke afkoopgrens (€ 484,09 in 2019). Het pensioen mag wel te laag worden als u vervroegt tot maximaal uw AOW-leeftijd.

9.3 Gaat u later met pensioen?

Gaat u later dan uw pensioendatum met pensioen?

Dan krijgt u meer pensioen per jaar. U bouwt vanaf uw *pensioendatum* geen pensioen meer bij het *pensioenfonds* op. Als u uw pensioen later dan op uw *pensioendatum* laat ingaan, krijgt u korter een pensioenuitkering van het *pensioenfonds*. Daarom is het bedrag per jaar dan hoger.

9.4 Kunt u ook gedeeltelijk eerder of later met pensioen?

Ja, dat kan. Bijvoorbeeld als u voor een deel wilt stoppen met werken en u uw pensioen voor dat deel laat ingaan. U krijgt dan pensioen voor het deel dat u stopt met werken. Wij berekenen uw pensioen dan opnieuw.

Bent u werkzaam bij een *werkgever* in het houtbedrijf?

- U kunt dan alleen gedeeltelijk met pensioen op of vóór uw *pensioendatum*.
- Uw volledige pensioen mag ingaan na uw *pensioendatum*.

Bent u niet werkzaam bij een *werkgever* in het houtbedrijf?

- U kunt dan alleen gedeeltelijk met pensioen vóór uw *pensioendatum*.
- Op uiterlijk uw *pensioendatum* gaat uw volledige pensioen in.

Artikel 10 U ruilt *partnerpensioen* uit voor extra *ouderdompensioen*

10.1 Wat is uitruilen van *partnerpensioen* voor extra *ouderdompensioen*?

U mag het *partnerpensioen* dat u hebt opgebouwd omruilen voor een hoger *ouderdompensioen*. Dit geldt ook voor het *partnerpensioen* dat u eventueel door het omruilen van *ouderdompensioen* hebt verkregen toen u uit dienst ging. U mag ook voor een deel omruilen. Dit kan als u met pensioen gaat. Het *pensioenfonds* noemt dit *uitruil*. U krijgt dan zelf meer *ouderdompensioen*. Uw *partner* krijgt dan voor dat deel geen *partnerpensioen* als u overlijdt.

Hebt u een *partner*? Dan moet uw *partner* toestemming geven voor *uitruil*. Daarom vraagt het *pensioenfonds* ook de handtekening van uw *partner*.

10.2 Hoeveel pensioen krijgt u als u het *partnerpensioen* uitruilt?

Uw precieze pensioen hangt af van uw situatie. Vraag het *pensioenfonds* om een voorbeeldberekening. In bijlage 1 zijn de uitruilfactoren waarmee het *pensioenfonds* rekent opgenomen.

10.3 Welk deel van het *partnerpensioen* kunt u niet uitruilen?

Bent u gescheiden en heeft uw ex-partner recht op *bijzonder partnerpensioen*? Dan kunt u dat pensioen niet uitruilen voor een hoger *ouderdompensioen* voor uzelf.

Artikel 11 U ruilt *ouderdompensioen* om voor (extra) *partnerpensioen*

11.1 Wat is uitruilen van *ouderdompensioen* voor (extra) *partnerpensioen*?

U mag een deel van uw *ouderdompensioen* omruilen voor een (hoger) pensioen voor uw *partner*. Dit kan als u met pensioen gaat of als uw deelneming aan deze pensioenregeling stopt. Het *pensioenfonds* noemt dit *uitruil*. Uw *partner* krijgt dan (meer) *partnerpensioen* als u overlijdt. U krijgt zelf minder *ouderdompensioen*.

Het *partnerpensioen* mag niet te hoog worden. Het is maximaal 70% van het *ouderdompensioen* dat voor u overblijft.

Bent u getrouwd of hebt u een geregistreerd partnerschap op het moment waarop uw deelneming aan deze pensioenregeling stopt of op het moment dat u met pensioen gaat? Dan zet het *pensioenfonds* een deel van het *ouderdompensioen* op dat moment automatisch om in *partnerpensioen*. Uw *ouderdompensioen* wordt dan dus lager. Uw *partner* krijgt dan na uw overlijden wel een *partnerpensioen* van 70% van het lagere *ouderdompensioen*.

Wilt u niet dat uw *ouderdompensioen* wordt omgezet in *partnerpensioen*? Geef dat dan door aan het *pensioenfonds*. Doe dat ten minste 6 maanden vóórdát u uw pensioen wil laten ingaan. Of binnen 2 maanden nadat uw deelneming is beëindigd. Uw *partner* krijgt dan na uw overlijden geen (of een lager) *partnerpensioen*.

Woont u samen en bent u niet getrouwd en hebt u geen geregistreerd partnerschap? Dan zet het *pensioenfonds* niet automatisch een deel van uw *ouderdompensioen* om in *partnerpensioen*. U kunt hier wel voor kiezen. Geef dat dan door aan het *pensioenfonds*.

11.2 Hoeveel pensioen krijgt uw *partner* als u *ouderdompensioen* uitruilt?

Uw *partner* krijgt alléén *partnerpensioen* als u overlijdt. Het precieze pensioen hangt af van uw situatie. Vraag het *pensioenfonds* om een voorbeeldberekening. In bijlage 1 zijn de uitruilfactoren waarmee het *pensioenfonds* rekent opgenomen.

11.3 Wanneer kunt u uw *ouderdompensioen* niet uitruilen?

U kunt uw *ouderdompensioen* niet uitruilen voor extra *partnerpensioen* als uw *ouderdompensioen* daardoor te laag wordt. Uw *ouderdompensioen* mag niet lager worden dan de wettelijke afkoopgrens (€ 484,09 in 2019).

Artikel 12 U kiest eerst een hoger pensioen en daarna een lager pensioen

12.1 Wat is een hoger en lager pensioen?

Gaat u met pensioen? Dan kunt u ook kiezen voor een hoger pensioen in de eerste jaren. U krijgt dan daarna levenslang een lager pensioen. U maakt die keuze als u met pensioen gaat. Het *pensioenfonds* noemt dit *hoog-laagpensioen*.

Uw pensioen in de tweede periode mag niet te laag worden. Dat lagere pensioen is minimaal 75% van uw pensioen in de eerste periode.

U hebt 3 keuzes:

- a. U kunt kiezen voor een hoger pensioen tot uw AOW ingaat.
- b. U kunt kiezen voor een hoger pensioen in de eerste 5 jaar.
- c. U kunt kiezen voor een hoger pensioen in de eerste 10 jaar.

U kunt ook kiezen voor een combinatie van a en b of voor een combinatie van a en c.

12.2 Kunt u een hoog-laagpensioen kiezen én eerder of later met pensioen gaan?

Ja, dat kan. U gaat dan bijvoorbeeld op uw 64e met pensioen. De eerste periode krijgt u meer pensioen. Daarna krijgt u levenslang een lager pensioen.

12.3 Kiest u voor een hoger pensioen tot uw AOW?

U krijgt straks:

- een pensioen van het *pensioenfonds*. Dat krijgt u standaard op uw *pensioendatum*.
- AOW van de overheid. De AOW-leeftijd gaat de komende jaren in stappen omhoog. Op 1 januari 2019 is de AOW-leeftijd 66 jaar en 4 maanden. U vindt uw AOW-leeftijd op *svb.nl*.

Wilt u stoppen met werken vóórdat uw AOW ingaat? Dan kunt u ervoor kiezen om uw pensioen eerder in te laten gaan. U kunt daarnaast ook kiezen voor een hoger pensioen tot uw AOW ingaat. Zo hebt u meer inkomen in die eerste periode. U combineert dan 2 keuzes.

Dit geldt ook:

- U krijgt een hoger pensioen tot de 1^e van de maand waarin uw AOW ingaat. Daarna krijgt u levenslang een lager pensioen.
- Omdat u nog geen AOW-uitkering krijgt, mag uw pensioen tot uw AOW ingaat extra hoog zijn. De extra verhoging is maximaal 2 keer de AOW-uitkering voor een gehuwde met vakantietoeslag. Het *pensioenfonds* gaat uit van het AOW-bedrag dat geldt op het moment dat uw pensioen ingaat. Lees meer op *svb.nl*.
- Uw precieze pensioen hangt af van uw situatie. Vraag het *pensioenfonds* om een voorbeeldberekening. In bijlage 1 zijn de uitruilfactoren waarmee het *pensioenfonds* rekent opgenomen.
- De AOW-leeftijd kan veranderen. De overheid bepaalt dit.

4 U gaat met onbetaald verlof

Artikel 13 Pensioen voor u en voor uw *nabestaanden* tijdens onbetaald verlof

13.1 U gaat met ouderschapsverlof

U blijft *ouderdompensioen* opbouwen tijdens een periode van ouderschapsverlof. U blijft ook zelf maximaal de helft van de *premie* betalen. Uw *werkgever* houdt het bedrag dat u moet betalen elke maand in op uw loon. Uw *werkgever* betaalt de totale *premie* aan het *pensioenfonds*.

Hoeft uw *werkgever* tijdelijk geen loon aan u te betalen of is het loon te laag om uw deel van de *premie* op in te houden? Dan kan hij de *premie* later alsnog op uw loon inhouden.

13.2 Hoeveel pensioen krijgen uw *partner* en *kinderen* als u overlijdt tijdens uw ouderschapsverlof?

Overlijdt u tijdens een periode van ouderschapsverlof? Dan krijgt uw *partner* het *partnerpensioen* als beschreven in artikel 14.4 onder situatie 1 (Dit pensioen krijgt uw *partner* als u nog *deelnemer* bent en overlijdt) van het *pensioenfonds*. Uw *kinderen* krijgen dan het *wezenpensioen* als beschreven in artikel 15.4 onder situatie 1 (Dit pensioen krijgt uw *kind* als u nog *deelnemer* bent en overlijdt) van het *pensioenfonds*.

13.3 U gaat met onbetaald verlof en dit is geen ouderschapsverlof

Maakt u voor de volledige overeengekomen wekelijkse arbeidsduur gebruik van een andere vorm van onbetaald verlof dan ouderschapsverlof en blijft uw *arbeidsovereenkomst* in stand? Dan bouwt u vanaf het moment dat u met onbetaald verlof gaat, geen *ouderdompensioen* meer op. Neemt u gedeeltelijk verlof op? Dan bouwt u alleen *ouderdompensioen* op over het deel dat u nog wel werkt.

Wilt u tijdens onbetaald verlof pensioen blijven opbouwen? Dan kunt u hiervoor schriftelijk een verzoek indienen bij het *pensioenfonds*.

- Het verzoek moet u ten minste 3 maanden voordat de periode van onbetaald verlof ingaat indienen bij het *pensioenfonds*.
- De *premie* moet u dan wel volledig zelf betalen.
- Het *pensioenfonds* bepaalt hoe, wanneer en in welke termijnen de verschuldigde *premie* moet worden voldaan.

Wordt u tijdens uw onbetaald verlof deelnemer aan een andere pensioenregeling? Dan geldt een maximum voor de pensioenopbouw bij het *pensioenfonds*. De aanspraken op pensioen die u krijgt bij het *pensioenfonds* en in de andere pensioenregeling telt het *pensioenfonds* bij elkaar op. Het totaal mag niet meer zijn dan het pensioen dat u bij het *pensioenfonds* zou opbouwen als u geen onbetaald verlof had opgenomen.

13.4 Hoeveel pensioen krijgt uw *partner* als u overlijdt tijdens uw onbetaald verlof?

Overlijdt u binnen 18 maanden nadat u met onbetaald verlof bent gegaan en is dit geen ouderschapsverlof? Dan krijgt uw *partner* het *partnerpensioen* als beschreven in artikel 14.4 onder situatie 1 (Dit pensioen krijgt uw *partner* als u nog *deelnemer* bent en overlijdt) van het *pensioenfonds*.

Overlijdt u tijdens uw onbetaald verlof nadat er 18 maanden of meer zijn verstreken sinds u met onbetaald verlof ging en is dit geen ouderschapsverlof? Dan krijgt uw *partner* alleen eventueel *opgebouwd partnerpensioen*. U leest meer hierover in artikel 14.2.

13.5 Hoeveel pensioen krijgen uw kinderen als u overlijdt tijdens uw onbetaald verlof?

Overlijdt u binnen 18 maanden nadat u met onbetaald verlof bent gegaan en is dit geen ouderschapsverlof? Dan krijgen uw *kinderen* het *wezenpensioen* als beschreven in artikel 15.4 onder situatie 1 (Dit pensioen krijgt uw *kind* als u nog *deelnemer* bent en overlijdt) van het *pensioenfonds*.

Overlijdt u tijdens uw onbetaald verlof nadat er 18 maanden of meer zijn verstreken sinds u met onbetaald verlof ging en is dit geen ouderschapsverlof? Dan krijgen uw *kinderen* alleen het *opgebouwd wezenpensioen*. U leest meer hierover in artikel 15.1.

5 U overlijdt

Overlijdt u? Dan is er in een aantal gevallen een pensioen geregeld voor uw *nabestaanden*:

- Uw *partner* krijgt in een aantal gevallen *risico partnerpensioen* en eventueel *opgebouwd partnerpensioen*.
- Uw kinderen krijgen in een aantal gevallen *risico wezenpensioen* en eventueel *opgebouwd wezenpensioen*.

De voorwaarden leest u hieronder.

Artikel 14 *Partnerpensioen*

14.1 Wat is het *risico partnerpensioen*?

Het *risico partnerpensioen* is een uitkering aan uw *partner* als u overlijdt tijdens uw deelname aan deze pensioenregeling. Uw *partner* krijgt dit pensioen elke maand zolang hij of zij leeft. Is, voordat u overlijdt, uw deelname aan deze pensioenregeling gestopt of bent u met pensioen gegaan? Dan is het *risico partnerpensioen* vervallen en krijgt uw *partner* dit pensioen dus niet.

Het *risico partnerpensioen*:

- start op de 1^e dag van de maand waarin u overlijdt;
- stopt op de laatste dag van de maand waarin uw *partner* overlijdt.

Bent u vermist en weet het *pensioenfonds* niet zeker of u bent overleden, maar vermoedt het *pensioenfonds* dat wel? Dan gaat het *pensioenfonds* ervan uit dat u overleden bent. Blijkt u nog te leven? Dan trekt het *pensioenfonds* het *partnerpensioen* weer in. Het *pensioenfonds* vraagt u en/of uw *partner* dan om het door het *pensioenfonds* betaalde *partnerpensioen* aan het *pensioenfonds* terug te betalen.

14.2 Wat is het *opgebouwd partnerpensioen*?

Het *opgebouwd partnerpensioen* is een uitkering aan uw *partner* als u overlijdt:

- tijdens de deelname aan deze pensioenregeling;
- nadat uw deelname aan de pensioenregeling is gestopt; of
- nadat u met pensioen bent gegaan.

U heeft alleen *opgebouwd partnerpensioen*:

- als u voor 2012 *deelnemer* bent geweest in het *pensioenfonds*; en/of
 - als u op het moment dat uw deelname aan de pensioenregeling stopte of dat u met pensioen ging u een deel van uw *ouderdompensioen* heeft omgeruild voor *partnerpensioen* (u leest hierover in artikel 11).
- Hiervan kan ook sprake zijn als uw deelname aan de pensioenregeling is beëindigd en u op een later moment weer bent gaan deelnemen aan de pensioenregeling.

Het *opgebouwd partnerpensioen* (net als het *risico partnerpensioen*):

- start op de 1e dag van de maand waarin u overlijdt;
- stopt op de laatste dag van de maand waarin uw *partner* overlijdt.

Bent u vermist en weet het *pensioenfonds* niet zeker of u bent overleden, maar vermoedt het *pensioenfonds* dat wel? Dan gaat het *pensioenfonds* ervan uit dat u overleden bent. Blijkt u nog te leven? Dan trekt het *pensioenfonds* het *partnerpensioen* weer in. Het *pensioenfonds* vraagt u en/of uw ex-partner dan om het door het *pensioenfonds* betaalde partnerpensioen aan het *pensioenfonds* terug te betalen.

14.3 Wanneer is iemand uw *partner*?

Voor het *pensioenfonds* is iemand uw partner in deze situaties:

- U bent getrouwd of geregistreerd partners; of
- U woont samen en:
 - u bent beiden niet getrouwd of geregistreerd partner met iemand anders;
 - uw *partner* is niet uw vader of moeder. Ook niet uw opa of oma, uw kind of kleinkind. U bent dus geen bloed- of aanverwanten in de rechte lijn;
 - u woont duurzaam samen en staat op hetzelfde adres ingeschreven bij de gemeente;
 - u heeft een samenlevingsovereenkomst getekend bij een notaris;
 - in die samenlevingsovereenkomst staat het volgende:
 - uw *partner* is als begunstigde aangewezen voor het *partnerpensioen*;
 - u herroept elke eerdere begunstiging aan eventuele ex-partners; en
 - u kunt de samenlevingsovereenkomst opzeggen zonder toestemming van uw *partner*. Uw *partner* kan dat ook. Dat moet bij aangetekende brief aan de andere partner of aan de notaris.

Hebt u meer dan 1 *partner* tegelijk? Dan beslist het *bestuur* van het *pensioenfonds* wie het *partnerpensioen* krijgt.

Is uw partner niet een *partner* volgens bovenstaande beschrijving? Dan kan het *bestuur* van het *pensioenfonds* hem of haar toch als *partner* aanmerken.

14.4 Hoeveel pensioen krijgt uw *partner*?

De hoogte van het *partnerpensioen* hangt af van uw loon, het aantal jaren dat en vanaf wanneer u aan deze pensioenregeling deelneemt en of u op het moment van overlijden *deelnemer* bent.

Er zijn 3 situaties.

1. Dit pensioen krijgt uw *partner* als u nog *deelnemer* bent en overlijdt:

- a. Het eventueel bij het *pensioenfonds* *opgebouwd partnerpensioen*;
- b. 70% van het *ouderdompensioen* dat u hebt opgebouwd vanaf 1 januari 2012 tot uw overlijden; en
- c. 70% van het *ouderdompensioen* dat u nog had kunnen opbouwen vanaf de dag dat u overlijdt tot uw *pensioendatum*. Het *pensioenfonds* gaat dan uit van uw *pensioengrondslag* op de dag dat u overlijdt en van uw op dat moment eventueel geldende *parttimepercentage*.

Dit geldt ook:

- Bent u op een latere datum dan 1 januari 2012 gaan deelnemen aan deze pensioenregeling? Dan gaat het *pensioenfonds* bij b. uit van het ouderdomspensioen dat u vanaf deze latere datum hebt opgebouwd.
- Is uw deelname aan deze pensioenregeling beëindigd en bent u daarna weer gaan deelnemen aan deze pensioenregeling? Dan gaat het *pensioenfonds* bij b. uit van het *ouderdomspensioen* dat u hebt opgebouwd vanaf de datum dat u voor het laatst weer bent gaan deelnemen aan deze pensioenregeling.
- Hebt u een extra aanspraak gekregen op *ouderdomspensioen* uit de 'overgangsrechten optrek pensioenen' zoals bedoeld in artikel 39? Dan telt dat *ouderdomspensioen* niet mee voor het bepalen van de hoogte van het *partnerpensioen*.
- Hebt u een flinke loonstijging gekregen in het laatste jaar voor uw overlijden? Dan geldt voor de *pensioengrondslag* op de dag dat u overlijdt een maximum. Die maximum *pensioengrondslag* wordt bepaald aan de hand van het *pensioengevend loon* dat 1 jaar voor uw overlijden gold, verhoogd met de *loonindex* plus 10 procentpunten.
- Was u minder dan 1 jaar in dienst bij uw overlijden? Dan wordt de maximum *pensioengrondslag* bepaald aan de hand van het *pensioengevend loon* dat gold op de dag van uw indiensttreding.

2. Dit pensioen krijgt uw *partner* als u geen *deelnemer* meer bent, nog niet gepensioneerd bent en overlijdt.

Het eventueel bij het pensioenfonds *opgebouwd partnerpensioen*.

3. Dit pensioen krijgt uw *partner* als u gepensioneerd bent en overlijdt.

Het eventueel bij het pensioenfonds *opgebouwd partnerpensioen*.

Bent u eerder of later met pensioen gegaan of koos u voor een *hoog-laagpensioen*? Dan heeft dit geen invloed op de hoogte van het eventueel *opgebouwd partnerpensioen*.

Koos u op het moment dat u met pensioen ging om uw eventuele *opgebouwd partnerpensioen* (deels) uit te ruilen voor extra *ouderdomspensioen*? Dan krijgt uw *partner* minder of geen *opgebouwd partnerpensioen* als u overlijdt.

14.5 Hoeveel pensioen krijgt uw *partner* als u ook een *ex-partner* hebt?

Hebt u een of meer *ex-partners*? Dan hebben die misschien recht op een deel van het *opgebouwd partnerpensioen*. Dit heet *bijzonder partnerpensioen*. U leest hierover meer in artikel 26.2.

Uw *partner* krijgt dan minder *partnerpensioen*. Het *pensioenfonds* trekt het *bijzonder partnerpensioen* van uw *ex-partner* er namelijk vanaf. Dit doet het *pensioenfonds* ook als uw *ex-partner* zelf is overleden en u *gepensioneerde* bent.

Het *pensioenfonds* doet dit niet als uw *ex-partner* zelf is overleden en uw *ouderdomspensioen* op het moment van overlijden van uw *ex-partner* nog niet is ingegaan.

Hebt u het pensioen dat u opbouwde in deze pensioenregeling overgedragen aan een andere *pensioenuitvoerder* en overlijdt uw *ex-partner*? Dan vervalt het *bijzonder partnerpensioen*.

14.6 Zijn er situaties waarin uw *partner* geen pensioen krijgt?

Heeft uw *partner* u opzettelijk gedood of was hij of zij daaraan medeplichtig? Dan krijgt uw *partner* geen *partnerpensioen*.

Uw *partner* krijgt ook geen *partnerpensioen* in de volgende gevallen:

1. Als u overlijdt binnen een jaar nadat uw *partner* als *partner* in deze pensioenregeling wordt aangemerkt, behalve als u overlijdt door een ongeluk.
2. Als uw huwelijk, geregistreerd partnerschap of samenwonen pas is begonnen nadat u al *ouderdompensioen* van het *pensioenfonds* kreeg.

Artikel 15 *Wezenpensioen*

15.1 Wat is het *wezenpensioen*?

Wezenpensioen is een uitkering aan uw kinderen. Uw kinderen krijgen dit pensioen als u overlijdt. Het *wezenpensioen* bestaat uit een eventueel *risico wezenpensioen* en een eventueel *opgebouwd wezenpensioen*.

Wat is *risico wezenpensioen*?

Het *risico wezenpensioen* is een uitkering aan uw kinderen als u overlijdt tijdens uw deelname aan deze pensioenregeling. Is uw deelname aan deze pensioenregeling gestopt of bent u met pensioen gegaan? Dan vervalt het *risico wezenpensioen*.

Wat is *opgebouwd wezenpensioen*?

Het *opgebouwd wezenpensioen* is een uitkering aan uw kinderen als u overlijdt:

- tijdens uw deelname aan deze pensioenregeling;
- nadat uw deelname aan de pensioenregeling is gestopt; of
- nadat u met pensioen bent gegaan.

U heeft *opgebouwd wezenpensioen* als u voor 2012 *deelnemer* bent geweest in het pensioenfonds.

15.2 Wanneer is iemand uw *kind*?

Uw *kind* is:

1. Uw eigen *kind* of een *kind* dat u adopteert. U hebt een familierechtelijke betrekking met hem of haar.
2. Uw stief- of pleegkind. U verzorgt dit *kind* en voedt het op als uw eigen *kind*.

Krijgt u al *ouderdompensioen* van het *pensioenfonds* en:

- krijgt u daarna een *kind*, stief- of pleegkind; of
- adopteert u het *kind* pas daarna?

Dan krijgt het *kind* géén *wezenpensioen* als u overlijdt.

15.3 Wanneer krijgt uw *kind wezenpensioen* en wanneer stopt het pensioen?

Het *wezenpensioen* start op de 1e dag van de maand waarin u overlijdt. Wordt uw *kind* geboren na uw overlijden? Dan start het *wezenpensioen* op de 1e dag van de maand waarin uw *kind* wordt geboren.

Bent u vermist en weet het *pensioenfonds* niet zeker of u bent overleden, maar vermoedt het *pensioenfonds* dat wel? Dan gaat het *pensioenfonds* ervan uit dat u overleden bent. Blijkt u nog te leven? Dan trekt het *pensioenfonds* het *wezenpensioen* weer in. Het *pensioenfonds* vraagt u en/of uw kind dan om het door het *pensioenfonds* betaalde *wezenpensioen* aan het *pensioenfonds* terug te betalen.

Uw *kind* krijgt *wezenpensioen* tot:

1. de laatste dag van de maand waarin uw *kind* 18 jaar wordt; of
2. de laatste dag van de maand waarin uw *kind* 27 jaar wordt als het nog op school zit of studeert, maar alleen als uw *kind* een groot deel van zijn tijd onderwijs of een opleiding voor een beroep volgt.

Dit is zo:

- als uw *kind* een voltijd dagopleiding volgt. Hiervan is sprake als uw *kind* voltijd voortgezet onderwijs, een MBO BOL-, HBO- of WO-opleiding volgt; of
- als uw *kind* een opleiding volgt waarbij de norm is dat hij meer dan 20 uur per week aan zijn studie besteedt. Voorwaarde hierbij is dat deze opleiding minimaal een jaar duurt en uw *kind* daarvoor recht heeft op studiefinanciering.

In andere situaties beslist het *bestuur*.

Overlijdt uw *kind* eerder? Dan stopt het pensioen op de laatste dag van de maand waarin uw *kind* overlijdt.

15.4 Hoeveel pensioen krijgen uw kinderen?

De hoogte van het *wezenpensioen* hangt af van uw loon, het aantal jaren dat en vanaf wanneer u aan deze pensioenregeling deelneemt en of u op het moment van overlijden *deelnemer* bent.

Er zijn 3 situaties. Hebt u meer kinderen? Dan krijgt elk *kind* dit pensioen.

1. Dit pensioen krijgt uw *kind* als u nog *deelnemer* bent en overlijdt:

- a. Het eventueel bij het *pensioenfonds* *opgebouwd wezenpensioen*. U leest meer hierover in artikel 15.1.
- b. 14% van het *ouderdompensioen* dat u hebt opgebouwd vanaf 1 januari 2012 tot uw overlijden; en
- c. 14% van het *ouderdompensioen* dat u nog had kunnen opbouwen vanaf de dag dat u overlijdt tot uw *pensioendatum*. Het *pensioenfonds* gaat uit van uw *pensioengrondslag* op de dag dat u overlijdt en van uw eventueel op dat moment geldende *parttimepercentage*.

Dit geldt ook:

- Bent u op een latere datum dan 1 januari 2012 gaan deelnemen aan deze pensioenregeling? Dan gaat het *pensioenfonds* bij b. uit van het *ouderdompensioen* dat u vanaf deze latere datum hebt opgebouwd.
- Is uw deelname aan deze pensioenregeling beëindigd en bent u daarna weer gaan deelnemen aan deze pensioenregeling? Dan gaat het *pensioenfonds* bij b. uit van het *ouderdompensioen* dat u hebt opgebouwd vanaf de datum dat u voor het laatst weer bent gaan deelnemen aan deze pensioenregeling.

- Hebt u een extra aanspraak gekregen op *ouderdomspensioen* uit de 'overgangsrechten optrek pensioenen' zoals bedoeld in artikel 39? Dan telt dat *ouderdomspensioen* niet mee voor het bepalen van de hoogte van het *wezenpensioen*.
- Overlijdt de andere ouder ook of is die al overleden? Dan krijgt elk *kind* dubbel *wezenpensioen*. Dit pensioen start op de 1e dag van de maand waarin uw *kind* geen ouders meer heeft.
- Hebt u een flinke loonstijging gekregen in het laatste jaar voor uw overlijden? Dan geldt voor de *pensioengrondslag* op de dag dat u overlijdt een maximum. Die maximum *pensioengrondslag* wordt bepaald aan de hand van het *pensioengevend loon* dat 1 jaar voor uw overlijden gold, verhoogd met de *loonindex* plus 10 procentpunten.

2. Dit pensioen krijgt uw *kind* als u *gewezen deelnemer* bent en overlijdt.

Het eventueel bij het *pensioenfonds opgebouwd wezenpensioen*. U leest meer hierover in artikel 15.1.

Overlijdt de andere ouder ook of is die al overleden? Dan krijgt elk *kind* dubbel *opgebouwd wezenpensioen*. Dit deel van het pensioen start op de 1^e dag van de maand waarin uw *kind* beide ouders niet meer heeft.

3. Dit pensioen krijgt uw *kind* als u *gepensioneerd* bent en overlijdt.

Het eventueel bij het *pensioenfonds opgebouwd wezenpensioen*. U leest meer hierover in artikel 15.1.

Overlijdt de andere ouder ook of is die al overleden? Dan krijgt elk *kind* dubbel *opgebouwd wezenpensioen*. Dit deel van het pensioen start op de 1^e dag van de maand waarin uw *kind* beide ouders niet meer heeft.

15.5 Zijn er situaties waarin uw *kind* geen pensioen krijgt?

Uw *kind* krijgt geen *wezenpensioen* in de volgende gevallen:

- a. Als u overlijdt binnen een jaar na de erkenning of het verzoek tot adoptie van uw *kind* dan wel het op u nemen van de zorg voor het onderhoud en de opvoeding van uw stief- of pleegkind, behalve als u overlijdt door een ongeluk.
- b. Als de erkenning of het verzoek tot adoptie van uw *kind* plaatsvond dan wel het op u nemen van de zorg voor en de opvoeding van uw stief- of pleegkind aanving nadat u al *ouderdomspensioen* van het *pensioenfonds* krijgt.

6 U gaat uit dienst

Artikel 16 Einde van uw pensioenopbouw

16.1 Wat gebeurt er met uw pensioen?

Gaat u uit dienst bij uw *werkgever* en treedt u niet aansluitend in dienst bij een andere *werkgever* in de bedrijfstak? Dan stopt uw deelname aan deze pensioenregeling en dus ook uw pensioenopbouw behalve als u arbeidsongeschikt bent geworden of als u de pensioenopbouw vrijwillig voortzet.

Uw *ouderdomspensioen* dat u bij het *pensioenfonds* opbouwde tot u uit dienst ging, blijft bij het *pensioenfonds* staan. U bouwt geen pensioen meer op. Het eventueel *opgebouwd partnerpensioen* en eventueel *opgebouwd wezenpensioen* blijft ook bij het pensioenfonds staan.

De verzekering voor het *risico partnerpensioen* en het *wezenpensioen* stopt, maar niet voor het *risico partnerpensioen* als:

- uw deelname aan deze pensioenregeling is gestopt omdat u werkloos bent geworden; en
 - zolang u direct daarna een werkloosheidsuitkering op grond van de Werkloosheidswet ontvangt.
- Overlijdt u tijdens deze periode, dan ontvangt uw *partner* een *partnerpensioen*. Dat *partnerpensioen* is 70% van het *ouderdomspensioen* dat u vanaf 1 januari 2012 of aanvang latere laatste deelname heeft opgebouwd. Het eventuele *opgebouwd partnerpensioen* dat door uitruil van het *ouderdomspensioen* bij de beëindiging van uw laatste deelname is ontstaan wordt hierop in mindering gebracht. Uw eventuele *opgebouwd partnerpensioen* dat u al had voor de beëindiging van uw laatste deelname wordt hierbij opgeteld.

Hebt u een extra aanspraak gekregen op *ouderdomspensioen* uit de overgangsrechten optrek pensioenen zoals bedoeld in artikel 39? Dan telt dat *ouderdomspensioen* niet mee voor het bepalen van de hoogte van het *partnerpensioen*.

Hebt u bij dit *pensioenfonds* een klein pensioen opgebouwd (lager dan € 484,09 in 2019) en bouwt u bij een andere *pensioenuitvoerder* via uw nieuwe werkgever pensioen op? Dan dragen we uw pensioen over naar uw nieuwe *pensioenuitvoerder*. U leest meer hierover in 16.5.

16.2 Kunt u een deel van uw *ouderdomspensioen* uitruilen voor extra *partnerpensioen*?

Stopt u met deelnemen? Dan kan op dat moment een deel van uw *ouderdomspensioen* worden uitgeruild voor een (hoger) *opgebouwd partnerpensioen* voor uw *partner*. Uw *partner* krijgt dan (meer) *opgebouwd partnerpensioen* als u overlijdt. U krijgt dan zelf minder *ouderdomspensioen*.

Het *opgebouwd partnerpensioen* mag niet te hoog worden. Het is maximaal 70% van het *ouderdomspensioen* dat voor u overblijft na de *uitruil*.

Bent u getrouwd of heeft u een geregistreerd partnerschap op het moment waarop uw deelneming aan deze pensioenregeling stopt? Dan zet het *pensioenfonds* een deel van het *ouderdomspensioen* op dat moment automatisch om in *opgebouwd partnerpensioen*. Uw *ouderdomspensioen* wordt dan lager. Uw *partner* krijgt dan na uw overlijden een *opgebouwd partnerpensioen* van 70% van het lagere *ouderdomspensioen*.

Wilt u niet dat het *ouderdomspensioen* wordt omgezet in *opgebouwd partnerpensioen*? Geef dat dan door aan het *pensioenfonds*. Doe dat binnen 2 maanden nadat uw deelneming is beëindigd. Uw *partner* krijgt dan na uw overlijden geen (of een lager) *partnerpensioen*.

Woont u samen en bent u niet getrouwd en hebt u geen geregistreerd partnerschap? Dan zet het *pensioenfonds* niet automatisch een deel van uw *ouderdomspensioen* om in *opgebouwd partnerpensioen*. U kunt hier wel voor kiezen. Als u deze keuze wilt maken geef dat dan door aan het *pensioenfonds*. Doe dat binnen 2 maanden nadat uw deelneming is beëindigd.

16.3 Welke informatie krijgt u van het pensioenfonds?

U krijgt binnen 6 maanden nadat uw deelname stopt een overzicht van de *pensioenaanspraken* die bij het *pensioenfonds* blijven staan. Daarna krijgt u elk jaar een overzicht van uw *pensioenaanspraken*.

16.4 Wilt u uw pensioen meenemen naar de pensioenuitvoerder van uw nieuwe werkgever?

Dat kan. Uw pensioen verhuist dan naar uw nieuwe pensioenregeling. Dit heet *waardeoverdracht*. Vraag dit aan bij de *pensioenuitvoerder* van uw nieuwe werkgever. U krijgt dan een overzicht van de nieuwe *pensioenuitvoerder*. Daarin staat hoeveel pensioen u krijgt als u kiest voor *waardeoverdracht*. Gaat u akkoord? Dan krijgt u daar een aanspraak op het overgedragen pensioen. Daarvoor gelden de regels van uw nieuwe pensioenreglement. U hebt dan geen *pensioenaanspraken* meer bij het *pensioenfonds*.

Kiest u niet voor *waardeoverdracht*? Dan blijven uw *pensioenaanspraken* bij het *pensioenfonds* staan. U krijgt uw pensioen dan op uw *pensioendatum*, tenzij u kiest voor een andere ingangsdatum. Ook de opgebouwde *pensioenaanspraken* voor uw *nabestaanden* blijven dan bij het *pensioenfonds* staan. Het *pensioenfonds* betaalt die aan uw *nabestaanden* als u overlijdt.

16.5 Hebt u een klein pensioen opgebouwd?

Hebt u een klein *ouderdomspensioen* (lager dan € 484,09 in 2019) opgebouwd? En bouwt u pensioen op bij de *pensioenuitvoerder* van uw nieuwe werkgever? Dan draagt het *pensioenfonds* uw pensioen over aan uw nieuwe *pensioenuitvoerder*. Dit doet het *pensioenfonds* automatisch. Als het *pensioenfonds* uw *pensioenaanspraken* overdraagt, informeert uw nieuwe *pensioenuitvoerder* u daarover. Bouwt u (nog) geen pensioen op, dan blijven uw *pensioenaanspraken* bij het *pensioenfonds* staan. Gaat u op een later moment bij de *pensioenuitvoerder* van een nieuwe werkgever pensioen opbouwen, dan kan het *pensioenfonds* het pensioen dan overdragen. Maar alleen als het *pensioenfonds* het pensioen nog niet heeft afgekocht. U heeft dan geen pensioen meer bij het *pensioenfonds*.

Dit geldt ook:

- Hebt u een *ouderdomspensioen* van € 2,- of lager opgebouwd? Dan vervalt uw pensioen. Dit staat in de wet.
- Draagt het *pensioenfonds* uw *ouderdomspensioen* over? Dan wordt ook het *opgebouwd*

partnerpensioen en het *opgebouwd wezenpensioen* overgedragen.

- Bent u gescheiden en heeft uw *ex-partner* recht op *bijzonder partnerpensioen*? Dan wordt dit niet overgedragen naar uw nieuwe pensioenuitvoerder.

Artikel 17 Afkoop van uw pensioen

Hebt u maar een klein pensioen bij het *pensioenfonds* opgebouwd en eindigt uw deelname aan deze pensioenregeling? Bouwt u ook nog geen pensioen op bij een andere *pensioenuitvoerder*? Dan mag het *pensioenfonds* uw pensioen na 5 jaar in 1 keer uitbetalen. Dit heet *afkoop*. U krijgt dan informatie van het *pensioenfonds*. *Afkoop* is geregeld in de wet. U heeft een klein pensioen als uw pensioen lager is dan de *wettelijke afkoopgrens*. Dit is in 2019 € 484,09 bruto per jaar. U leest alle voorwaarden in artikel 28.

Is uw deelname aan deze pensioenregeling gestopt vóór 1 januari 2018? Dan kan het *pensioenfonds* uw pensioen eerder dan na 5 jaar afkopen. U leest de voorwaarden in artikel 28.

Artikel 18 Vrijwillig pensioen opbouwen

18.1 Kunt u blijven deelnemen aan deze pensioenregeling als u uit dienst bent?

Ja, dat kan als het *bestuur* van het *pensioenfonds* dat goed vindt. Dit heet vrijwillige voortzetting. Dit kan voor maximaal 3 jaar. De 3 jaar gaan in op het moment dat uw dienstverband eindigt.

Krijgt u na ontslag bij een *aangesloten werkgever* een uitkering die is bedoeld om de inkomsten uit het beëindigde dienstverband te vervangen en vloeit die uitkering voort uit een regeling die is afgesproken tussen *werkgever(s)* en *werknemer(s)*? Dan mag u vrijwillig voortzetten zolang deze uitkering duurt.

18.2 Hoe kunt u dit regelen?

U dient een verzoek in bij het *pensioenfonds*. Dit doet u binnen 9 maanden nadat uw dienstverband met uw *werkgever* is geëindigd.

Het *bestuur* van het *pensioenfonds* beoordeelt of u aan de voorwaarden voldoet en in aanmerking komt voor vrijwillige voortzetting.

18.3 Welke voorwaarden gelden dan?

- U bent minstens 3 jaar deelnemer geweest.
- U bouwt geen pensioen op in een andere pensioenregeling. Ook niet bijvoorbeeld een oudedagsreserve in uw eigen onderneming.
- De vrijwillige voortzetting moet starten drie jaar voor uw *pensioendatum*. Deze regel geldt niet als u ergens anders nog inkomen uit tegenwoordige arbeid hebt of als u om medische redenen niet in staat bent om te werken.
- Uw vrijwillige pensioenopbouw vindt maximaal plaats over uw *pensioengevend loon* dat u had toen u bij uw *werkgever* uit dienst ging, verminderd met de *franchise* die geldt in het jaar van vrijwillige pensioenopbouw.

Het *bestuur* kan ook nog andere voorwaarden aan inwilliging van uw verzoek verbinden.

18.4 Hoeveel *premie* betaalt u bij vrijwillige voortzetting?

U betaalt de door het *pensioenfonds* vastgestelde *premie* die geldt bij verplichte deelname. U betaalt zowel het werkgeversdeel als het werknemersdeel. De *premie* wordt berekend op basis van maximaal uw *pensioengevend loon* dat u had toen u bij uw *werkgever* uit dienst ging, verminderd met de *franchise* die geldt in het jaar van vrijwillige pensioenopbouw.

18.5 Wanneer eindigt de vrijwillige voortzetting?

- U kunt de vrijwillige voortzetting zelf beëindigen door een aangetekende brief aan het *pensioenfonds* te sturen. De opzegtermijn is 3 maanden.
- Het *pensioenfonds* kan ook opzeggen. Het *pensioenfonds* schrijft u dan een aangetekende brief. De opzegtermijn is 3 maanden, tenzij de *premie* niet of niet tijdig is voldaan.
- Na 3 jaar stopt de vrijwillige voortzetting vanzelf. Dit geldt niet als u na ontslag bij een *aangesloten werkgever* een uitkering ontvangt die is bedoeld om de inkomsten uit het beëindigde dienstverband te vervangen en die voortvloeit uit een regeling die is afgesproken tussen *werkgever(s)* en *werknemer(s)*.
- Betaalt u de *premie* niet of te laat? Dan bepaalt het *pensioenfonds* wanneer uw deelname eindigt.
- Als u verplicht deelnemer wordt aan een andere pensioenregeling.
- Als u overlijdt.
- Als uw *ouderdomspensioen* ingaat, maar in ieder geval op uw *pensioendatum*.

7 U wordt of u bent arbeidsongeschikt

Artikel 19 Gevolgen voor uw pensioen

19.1 Wat gebeurt er als u arbeidsongeschikt wordt?

Bent u arbeidsongeschikt? Dan kunt u pensioen blijven opbouwen. U betaalt dan geen *premie*. Dit heet premievrije voortzetting van uw pensioenopbouw. Om vast te stellen of u recht heeft op premievrije voortzetting kan het *pensioenfonds* de door het *pensioenfonds* ontvangen gegevens van het UWV gebruiken.

Krijgt u een *WAO*-uitkering? Lees dan artikel 20.

Krijgt u een *WIA*-uitkering? Lees dan artikel 21.

19.2 Welke keuzes hebt u als u met pensioen gaat?

U hebt bij het *pensioenfonds* allerlei keuzes voor uw pensioen (zie artikel 8).

Maar bent u arbeidsongeschikt? Dan kunt u uw pensioen niet eerder laten ingaan dan op uw *AOW*-leeftijd. Dit geldt alleen voor het deel dat u premievrij opbouwt.

Artikel 20 Opbouw van uw pensioen als u een *WAO*-uitkering krijgt

20.1 Wat gebeurt er als u volledig arbeidsongeschikt in de zin van de *WAO* bent?

Bent u volledig arbeidsongeschikt en krijgt u een *WAO*-uitkering? Dan blijft u *ouderdomspensioen* opbouwen. Ook het *partnerpensioen* en het *wezenpensioen* blijven dan verzekerd. Ook als u uit dienst gaat bij uw *werkgever*. U moet hiervoor wel een verzoek indienen bij het *pensioenfonds*. Doe dit binnen een jaar na aanvang van uw *WAO*-uitkering.

Voorwaarde is alleen dat u deelneemt aan deze pensioenregeling op het moment dat u arbeidsongeschikt wordt. Bent u bij de start van uw deelname al 25% of meer arbeidsongeschikt? Dan bouwt u over dat deel geen pensioen bij het *pensioenfonds* op. Neemt uw *arbeidsongeschiktheid* toe? Dan bekijkt het *bestuur* van het *pensioenfonds* van geval tot geval of over deze toename premievrije voortzetting van de pensioenopbouw kan worden toegekend.

20.2 Wat gebeurt er als u voor een deel arbeidsongeschikt in de zin van de *WAO* bent?

Bent u voor een deel arbeidsongeschikt en krijgt u voor dat deel een *WAO*-uitkering? Dan geldt dit.

U blijft in dienst bij uw werkgever

- U blijft pensioen opbouwen voor het deel dat u blijft werken. De regels staan in artikel 5. Het pensioenfonds gaat uit van het *pensioengevend loon* dat u nog hebt.
- U blijft pensioen opbouwen voor het deel dat u arbeidsongeschikt bent. U doet dit volgens de regels van artikel 20.4.

U gaat uit dienst bij uw werkgever

- U blijft pensioen opbouwen voor het deel dat u arbeidsongeschikt bent. U doet dit volgens de regels van artikel 20.4.
- U bouwt geen pensioen meer bij het *pensioenfonds* op voor het deel dat u nog arbeidsongeschikt bent. Hebt u een nieuwe baan? Dan gaat u daar misschien pensioen opbouwen.

20.3 Wanneer start de premievrije voortzetting van uw pensioenopbouw als u arbeidsongeschikt in de zin van de WAO bent?

De premievrije voortzetting van uw pensioenopbouw start op de 1^e dag waarop u een WAO-uitkering krijgt.

20.4 Hoe berekent het pensioenfonds dan uw pensioenopbouw?

U bouwt dan pensioen op over uw laatste *pensioengrondslag*. Dit is uw *pensioengrondslag* op de dag voordat uw pensioenopbouw premievrij werd voortgezet.

De *pensioengrondslag* stelt het *pensioenfonds* niet vast met de *franchise* van artikel 5.3 van dit pensioenreglement. Het *pensioenfonds* gaat uit van de *franchise* die gold volgens het pensioenreglement dat op 31 december 2005 van toepassing was. Als uw loon lager is dan de *franchise* geldt een minimum *pensioengrondslag*. Dit kan betekenen dat de gehanteerde *pensioengrondslag* over een hoger loon wordt berekend dan het werkelijk betaalde loon onmiddellijk voor ingang van de premievrije pensioenopbouw. Voor de *pensioengrondslag* bedoeld in de vorige zin geldt een maximum. Hij is niet hoger dan de *pensioengrondslag*, die voor u zou zijn vastgesteld op basis van een loonbedrag, dat als volgt wordt verkregen:

- Uitgegaan wordt van het tot een jaarbedrag herleide loon, waarvan zou zijn uitgegaan als uw *pensioengrondslag* onmiddellijk voor het begin van de *maximum-uitkeringstermijn* zou zijn vastgesteld.
- Vervolgens wordt het onder a. bedoelde loonbedrag verhoogd met het percentage, dat verkregen wordt door het percentage, waarmee de *loonindex* is gestegen, te verhogen met 10 procentpunten.

De *pensioengrondslag* wordt op 1 januari van elk jaar opnieuw vastgesteld. Het *pensioenfonds* verhoogt het *pensioengevend loon* op basis waarvan de laatste *pensioengrondslag* in het voorafgaande jaar was vastgesteld met de *loonindex*. Dit doet het *pensioenfonds* zolang de premievrije pensioenopbouw voortduurt.

Het *pensioenfonds* kijkt naar het percentage dat u arbeidsongeschikt bent volgens het UWV:

U bent arbeidsongeschikt voor	U bouwt dit % van uw <i>pensioengrondslag</i> op aan pensioen
< 25%	0
25 - 45%	25
45 - 65%	50
65 - 100%	100

In afwijking van artikel 7.2. geldt voor u een opbouwpercentage van 1,75%, maar gaat u weer aan de slag in de bedrijfstak van de houthandel? Dan vindt alsnog opbouw plaats alsof u vanaf de datum van aanvang van de premievrijstelling opbouw hebt genoten als niet-arbeidsongeschikte deelnemer voor zover u weer bent gere-integreerd.

Was u al gedeeltelijk arbeidsongeschikt toen u ging deelnemen aan de pensioenregeling? Dan houdt het *pensioenfonds* hier voor uw pensioenopbouw rekening mee. Van uw mate van *arbeidsongeschiktheid* trekt het *pensioenfonds* de mate van *arbeidsongeschiktheid* bij de start van uw deelname af.

20.5 Wat gebeurt er als u meer arbeidsongeschikt wordt?

U bent nog in dienst bij uw werkgever

Wordt u meer arbeidsongeschikt? Dan berekenen wij uw pensioenopbouw opnieuw. Het *pensioenfonds* doet dit vanaf de 1^e dag waarop u meer arbeidsongeschikt wordt. U vindt de tabel in artikel 20.4.

Was u al gedeeltelijk arbeidsongeschikt toen u ging deelnemen aan de pensioenregeling? Dan houdt het *pensioenfonds* hier voor uw pensioenopbouw rekening mee. Van uw mate van *arbeidsongeschiktheid* trekt het *pensioenfonds* de mate van *arbeidsongeschiktheid* bij de start van uw deelname af. Het pensioenfonds kijkt naar uw *pensioengrondslag* op de dag voordat u meer arbeidsongeschikt werd.

U bent al uit dienst bij uw werkgever

Wordt u meer arbeidsongeschikt? Dan gaat uw pensioenopbouw niet omhoog. U blijft pensioen opbouwen zoals u eerst deed.

20.6 Wat gebeurt er als u minder arbeidsongeschikt wordt?

Het pensioenfonds berekent uw pensioenopbouw dan opnieuw. Het pensioenfonds doet dit vanaf de 1^e dag waarop u minder arbeidsongeschikt wordt. U vindt de tabel in artikel 20.4.

Wordt u minder dan 25% arbeidsongeschikt? Dan stopt de premievrije voortzetting van uw pensioenopbouw.

20.7 Wanneer stopt de premievrije voortzetting van uw pensioenopbouw?

De premievrije voortzetting van uw pensioenopbouw stopt:

- a. Op de 1^e dag van de maand waarop u de AOW-leeftijd bereikt.
- b. Als u minder dan 25% arbeidsongeschikt wordt.
- c. Als u minimaal 65% arbeidsongeschikt bent en na ingang van de premievrije voortzetting van uw pensioenopbouw een andere baan krijgt en daarom deelnemer wordt in een andere pensioenregeling.
- d. Als u niet de informatie geeft die het *pensioenfonds* aan u vraagt.
- e. Op de dag dat u overlijdt.

Het *pensioenfonds* bepaalt de precieze datum waarop de premievrije voortzetting van uw pensioenopbouw stopt.

20.8 Bouwt u pensioen op naast de premievrije voortzetting van uw pensioenopbouw?

Bent u na ingang van de premievrije voortzetting van uw pensioenopbouw nog deelnemer in deze pensioenregeling of zet u de deelneming op andere gronden voort? Dan trekt het *pensioenfonds* de

pensioenaanspraken die in eenzelfde deelnemingstijd op grond van die (voortgezette) deelneming zijn opgebouwd af van de *pensioenaanspraken* die in die tijd bij onverkorte toepassing van dit artikel zouden zijn verworven als en in zoverre de betreffende gezamenlijke aanspraken méér zouden bedragen dan de aanspraken die in eenzelfde deelnemingstijd werden opgebouwd vóórdát de *arbeidsongeschiktheid* intrad.

Het *bestuur* van het *pensioenfonds* stelt richtlijnen vast met beperkingen van de toepasselijkheid van dit artikel. Deze richtlijnen gaan in ieder geval over gevallen van premievrije voortzetting op basis van niet-volledige *arbeidsongeschiktheid* en gelijktijdige deelneming in een andere pensioenregeling, waarbij die deelnemer in verband met zijn deelneming in de andere regeling in totaal méér aanspraken zou verkrijgen dan hij bij volledige premievrije deelneming in het *pensioenfonds* zou verkrijgen.

20.9 Geldt er voor u een bijzondere situatie waardoor strikte toepassing van de regels heel ongunstig voor u is?

Het *pensioenfonds* noemt dit bijzondere hardheid. Het *pensioenfonds* kan dan in de volgende situaties anders beslissen:

1. Voldoet u niet of niet langer aan de voorwaarden van artikel 20.1? Dan kan het *bestuur* besluiten dat artikel 20 toch van toepassing is.
2. Bent u bij het einde van de *maximum-uitkeringstermijn* minder dan 25% arbeidsongeschikt en is daardoor artikel 20 niet op u van toepassing? Dan kan het *bestuur* besluiten dat artikel 20 toch voor u geldt vanaf het moment dat u wel ten minste 25% arbeidsongeschikt werd.
3. Is de premievrije voortzetting van uw pensioenopbouw volgens artikel 20 gestopt omdat u niet langer 25% arbeidsongeschikt was en wordt u later weer ten minste 25% arbeidsongeschikt? Dan kan het *bestuur* besluiten dat artikel 20 weer voor u gaat gelden vanaf het moment dat u weer ten minste 25% arbeidsongeschikt bent geworden.

20.10 Bent u gedeeltelijk arbeidsongeschikt in de zin van de WAO en ontvangt u een uitkering ingevolge de Werkloosheidswet?

Uw pensioenopbouw wordt dan voor 50% premievrij voortgezet zolang u een aanvullende loongerelateerde uitkering ingevolge de Werkloosheidswet krijgt en het volgende voor u geldt:

- u krijgt een *WAO*-uitkering;
- u krijgt een aanvullende loongerelateerde uitkering ingevolge de Werkloosheidswet omdat uw dienstverband bij een *werkgever* die is aangesloten bij het *pensioenfonds* is beëindigd;
- u bent minder dan 45% arbeidsongeschikt;
- u was eerder 45% of meer arbeidsongeschikt; en
- u kreeg daarvoor 50% premievrije voortzetting van uw pensioenopbouw.

Artikel 21 Opbouw van uw pensioen als u een *WIA*-uitkering krijgt

21.1 Wat gebeurt er als u volledig arbeidsongeschikt in de zin van de *WIA* bent geworden?

Bent u volledig arbeidsongeschikt en krijgt u een *WIA*-uitkering? Dan blijft u *ouderdomspensioen* opbouwen. Ook het *partnerpensioen* en het *wezenpensioen* blijven dan verzekerd. Ook als u uit dienst gaat bij uw *werkgever*. U moet hiervoor wel een verzoek indienen bij het *pensioenfonds*. Doe dit binnen een jaar na aanvang van uw *WIA*-uitkering.

Voorwaarde is alleen dat u deelneemt aan deze pensioenregeling op het moment dat u arbeidsongeschikt wordt. Bent u bij de start van uw deelname al 35% of meer arbeidsongeschikt? Dan bouwt u over dat deel geen pensioen bij het *pensioenfonds* op. U doet dat alleen over het deel dat u méér arbeidsongeschikt wordt tijdens uw deelname.

Eindigt uw dienstverband nadat u arbeidsongeschikt bent geworden maar al voordat u een *WIA*-uitkering krijgt? Dan geldt dit artikel 21 ook voor u.

21.2 Wat gebeurt er als u voor een deel arbeidsongeschikt wordt?

Bent u voor een deel arbeidsongeschikt en krijgt u voor dat deel een *WIA*-uitkering? Dan geldt dit.

U blijft in dienst bij uw werkgever

- U blijft pensioen opbouwen voor het deel dat u blijft werken. De regels staan in artikel 5. Het *pensioenfonds* gaat uit van het *pensioengevend loon* dat u nog hebt.
- U blijft pensioen opbouwen voor het deel dat u arbeidsongeschikt bent. U doet dit volgens de regels van artikel 21.4.

U gaat uit dienst bij uw werkgever

- U blijft pensioen opbouwen voor het deel dat u arbeidsongeschikt bent. U doet dit volgens de regels van artikel 21.4.
- U bouwt geen pensioen meer bij het *pensioenfonds* op voor het deel dat u nog arbeidsgeschikt bent. Hebt u een nieuwe baan? Dan gaat u daar misschien pensioen opbouwen.

21.3 Wanneer start de premievrije voortzetting van uw pensioenopbouw als u arbeidsongeschikt in de zin van de *WIA* wordt?

De premievrije voortzetting van uw pensioenopbouw start op de 1^e dag waarop u een *WIA*-uitkering krijgt. Bent u bij de start van uw deelname al gedeeltelijk arbeidsongeschikt en wordt u meer arbeidsongeschikt? Dan start de premievrije voortzetting van uw pensioenopbouw op de 1^e dag waarop het UWV uw *WIA*-uitkering aanpast.

21.4 Hoe berekent het *pensioenfonds* dan uw pensioenopbouw?

U bouwt pensioen op over uw laatste *pensioengrondslag*. Dit is uw *pensioengrondslag* op de dag voordat uw pensioenopbouw premievrij wordt voortgezet. Dit kan betekenen dat de gehanteerde *pensioengrondslag* over een hoger loon wordt berekend dan het werkelijk betaalde loon onmiddellijk voor ingang van de premievrije pensioenopbouw. Van de *pensioengrondslag* bedoeld in de vorige volzin wordt niet meer in aanmerking genomen dan het bedrag van de *pensioengrondslag*, dat voor u zou zijn vastgesteld op basis van een loonbedrag, dat als volgt wordt verkregen:

- a. Uitgegaan wordt van het tot een jaarbedrag herleide loon, waarvan zou zijn uitgegaan als uw *pensioengrondslag* onmiddellijk voor het begin van de *arbeidsongeschiktheid* zou zijn vastgesteld.
- b. Vervolgens wordt het onder a. bedoelde loonbedrag verhoogd met het percentage, dat verkregen wordt door het percentage, waarmee de *loonindex* is gestegen, te verhogen met 10 procentpunten.

De *pensioengrondslag* wordt, zolang de premievrije voortzetting van uw pensioenopbouw voortduurt, op 1 januari van elk jaar opnieuw vastgesteld overeenkomstig het bepaalde in artikel 5. Daarbij wordt het loon

waarnaar de laatste *pensioengrondslag* in het voorafgaande kalenderjaar was vastgesteld verhoogd of verlaagd met de *loonindex*.

Het *pensioenfonds* kijkt naar het percentage dat u arbeidsongeschikt bent volgens het UWV:

U bent arbeidsongeschikt voor	U bouwt dit % van uw <i>pensioengrondslag</i> op aan pensioen
< 35%	0
35 - 45%	25
45 - 65%	50
65 - 100%	100

In afwijking van artikel 7.2 geldt voor u een opbouwpercentage van 1,75%, maar gaat u binnen 5 jaar na de aanvang van de premievrije pensioenopbouw weer aan de slag in de bedrijfstak van de houthandel? Dan vindt alsnog opbouw plaats alsof u vanaf de datum van aanvang van de premievrije voortzetting van uw pensioenopbouw opbouw hebt genoten als niet-arbeidsongeschikte deelnemer voor zover u weer bent gereïntegreerd.

Was u al gedeeltelijk arbeidsongeschikt toen u ging deelnemen aan de pensioenregeling? Dan houdt het *pensioenfonds* hier voor uw pensioenopbouw rekening mee. Van uw mate van *arbeidsongeschiktheid* trekt het *pensioenfonds* de mate van *arbeidsongeschiktheid* bij de start van uw deelname af.

21.5 Wat gebeurt er als u meer arbeidsongeschikt wordt?

U bent nog in dienst bij uw werkgever

Wordt u meer arbeidsongeschikt? Dan berekenen wij uw pensioenopbouw opnieuw. Het *pensioenfonds* doet dit vanaf de 1^e dag waarop u meer arbeidsongeschikt wordt. U vindt de tabel in artikel 21.4.

Was u al gedeeltelijk arbeidsongeschikt toen u ging deelnemen aan de pensioenregeling? Dan houdt het *pensioenfonds* hier voor uw pensioenopbouw rekening mee. Van uw mate van *arbeidsongeschiktheid* trekt het *pensioenfonds* de mate van *arbeidsongeschiktheid* bij de start van uw deelname af. Het *pensioenfonds* kijkt naar uw *pensioengrondslag* op de dag voordat u meer arbeidsongeschikt werd.

U bent al uit dienst bij uw werkgever en niet in dienst bij een andere werkgever

Wordt u meer arbeidsongeschikt? Dan gaat uw pensioenopbouw niet omhoog. U blijft pensioen opbouwen zoals u eerst deed.

21.6 Wat gebeurt er als u minder arbeidsongeschikt wordt?

Het *pensioenfonds* berekent uw pensioenopbouw dan opnieuw. Het *pensioenfonds* doet dit vanaf de 1^e dag waarop u minder arbeidsongeschikt wordt. U vindt de tabel in artikel 21.4.

Wordt u minder dan 35% arbeidsongeschikt? Dan stopt uw premievrije deelname aan de pensioenregeling. Uw deelname aan de pensioenregeling stopt ook op de 1^e dag van de maand waarin u de AOW-leeftijd bereikt.

21.7 Bouwt u pensioen op naast uw premievrije voortzetting van uw pensioenopbouw bij het pensioenfonds?

Het *bestuur* van het *pensioenfonds* stelt richtlijnen vast met beperkingen van de toepasselijkheid van dit artikel. Deze richtlijnen gaan in ieder geval over gevallen van premievrije voortzetting van de pensioenopbouw op basis van niet-volledige *arbeidsongeschiktheid* en gelijktijdige deelneming in een andere pensioenregeling, waarbij die deelnemer in verband met zijn deelneming in de andere regeling in totaal méér aanspraken zou verkrijgen dan hij bij volledige premievrije voortzetting van de pensioenopbouw in het *pensioenfonds* zou verkrijgen.

21.8 Geldt er voor u een bijzondere situatie waardoor strikte toepassing van de regels heel ongunstig voor u is?

Het *pensioenfonds* noemt dit bijzondere hardheid. Het *pensioenfonds* kan dan in de volgende situaties anders beslissen:

1. Voldoet u niet of niet langer aan de voorwaarden van artikel 21.1? Dan kan het *bestuur* besluiten dat artikel 21 toch van toepassing is.
2. Bent u bij het einde van de *maximum-uitkeringstermijn* minder dan 35% arbeidsongeschikt en is daardoor artikel 21 niet op u van toepassing? Dan kan het *bestuur* besluiten dat artikel 21 toch voor u geldt vanaf het moment dat u wel ten minste 35% arbeidsongeschikt werd.
3. Is de premievrije voortzetting van uw pensioenopbouw volgens artikel 21 gestopt omdat u niet langer 35% arbeidsongeschikt was en wordt u later weer ten minste 35% arbeidsongeschikt? Dan kan het *bestuur* besluiten dat artikel 21 weer voor u gaat gelden vanaf het moment dat u weer ten minste 35% arbeidsongeschikt bent geworden.

21.9 Bent u gedeeltelijk arbeidsongeschikt en ontvangt u een uitkering ingevolge de Werkloosheidswet?

Bent u gedeeltelijk arbeidsongeschikt en krijgt u een aanvullende loongerelateerde uitkering ingevolge de Werkloosheidswet, omdat uw dienstverband bij een *werkgever* die is aangesloten bij het *pensioenfonds* is beëindigd? Dan wordt u voor die periode als volledig arbeidsongeschikt aangemerkt.

Artikel 22 Aanspraken bij re-integratie

Gaat u in het kader van re-integratie binnen of buiten de bedrijfstak een nieuwe (voltijd of deeltijd) *arbeidsovereenkomst* aan? Dan kunt u het *bestuur* van het *pensioenfonds* vragen om extra pensioen toe te kennen, bovenop het pensioen dat u krijgt op grond van artikel 20 of 21. Het bestuur mag dan bepalen dat u extra pensioen tot het oorspronkelijke niveau krijgt toegekend, bovenop het pensioen dat u op grond van artikel 20 of 21 krijgt. U moet daarvoor laten zien dat u door het aangaan van de *arbeidsovereenkomst* minder pensioen gaat opbouwen.

Artikel 23 Bevoegdheid tot het verlenen van premievrije voortzetting van de pensioenopbouw bij voortijdig einde van de deelneming

Was u:

- arbeidsongeschikt op het moment dat uw *arbeidsovereenkomst* eindigde; en
- en was u dat nog steeds voor ten minste 25% (*WAO*) of 35% (*WIA*) bij het bereiken van de *maximum-uitkeringstermijn*; en
- stopte door het einde van de *arbeidsovereenkomst* uw verplichte deelname aan het *pensioenfonds*?

Dan kan het *pensioenfonds* beslissen dat de *premie* (of een deel daarvan, volgens de tabel van artikel 20 of 21) geacht wordt aan het *pensioenfonds* te zijn betaald vanaf de datum waarop de verplichte deelname is geëindigd.

Het *pensioenfonds* kan dit ook beslissen als u:

- arbeidsongeschikt bent gebleven tussen het moment dat uw verplichte deelname aan het *pensioenfonds* eindigde en uw overlijden; en
- u bent overleden voordat u de *maximum-uitkeringstermijn* had bereikt.

Past het *pensioenfonds* het bovenstaande toe? Dan geldt het volgende:

- Bereikt u als *gewezen deelnemer* de *maximum-uitkeringstermijn*? Dan gaat het *pensioenfonds* ervan uit dat u vanaf het einde van de verplichte deelneming evenveel arbeidsongeschikt bent geweest als dat u bent op het moment dat u de *maximum-uitkeringstermijn* bereikt.
- Overlijdt u voor het bereiken van de *maximum-uitkeringstermijn*? Dan gaat het *pensioenfonds* ervan uit dat u vanaf het einde van de verplichte deelneming tot aan uw overlijden volledig arbeidsongeschikt bent geweest.

Artikel 24 Mogelijkheid om de regeling van premievrije voortzetting van de pensioenopbouw in te trekken

Het *pensioenfonds* kan de regeling die in dit hoofdstuk staat intrekken of veranderen. Gebeurt dit? Dan kan het *pensioenfonds* besluiten dat de intrekking of verandering ook geldt voor deelnemers die vóór de datum van intrekking of verandering al arbeidsongeschikt waren. Het pensioen dat op die datum al was opgebouwd met toepassing van dit hoofdstuk blijft echter behouden.

8 U en uw *partner* gaan uit elkaar

Gaan u en uw *partner* uit elkaar? Dan heeft dat gevolgen voor uw *ouderdompensioen* en het *partnerpensioen*. Het *wezenpensioen* verandert niet als u uit elkaar gaat.

Artikel 25 Scheiding en uw *ouderdompensioen*

25.1 Wanneer verandert uw *ouderdompensioen*?

Uw *ouderdompensioen* verandert in deze situaties:

- U gaat scheiden. Dit komt niet doordat een van u overlijdt of wordt vermist. Uw scheiding is ingeschreven bij de burgerlijke stand.
- U beëindigt uw geregistreerd partnerschap. Dit komt niet doordat een van u overlijdt of wordt vermist. Ook niet doordat u uw geregistreerd partnerschap omzet in een huwelijk. De beëindiging is ingeschreven bij de burgerlijke stand.
- U gaat scheiden van tafel en bed. Dit komt niet doordat een van u overlijdt of wordt vermist. De scheiding van tafel en bed is ingeschreven in het huwelijksgoederenregister.

Woont u samen en gaat u uit elkaar? Dan verandert er niets in uw *ouderdompensioen*. Artikel 25 geldt dan verder niet voor u.

25.2 Uw *ex-partner* krijgt recht op een deel van uw *ouderdompensioen*

Gaat u uit elkaar? Dan krijgt uw *ex-partner* recht op de helft van het *ouderdompensioen* dat u tijdens uw huwelijk of geregistreerd partnerschap hebt opgebouwd. Dit heet *verevening*. Het is geregeld in de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding.

U hebt 2 mogelijkheden:

- U of uw *ex-partner* kan het *pensioenfonds* vragen dit eigen deel maandelijks direct aan uw *ex-partner* (te gaan) uitbetalen. Het *pensioenfonds* doet dit dan als u met pensioen gaat. Vraag dit wel binnen 2 jaar na de scheiding bij het *pensioenfonds* aan. Dit doet u met het formulier *Mededeling van scheiding in verband met verdeling van ouderdompensioen*. Download het formulier op www.overheid.nl.
- Regelt u samen niets? Dan moet u zelf het deel van uw pensioen aan uw *ex-partner* betalen als u met pensioen gaat.

Krijgt uw *ex-partner* maar een klein pensioen? Dan heeft hij of zij geen recht op betaling. Het pensioen blijft dan bij u staan. Dit is zo als het bruto pensioen voor uw *ex-partner* lager is dan € 484,09 per jaar (in 2019). Dit staat in de wet.

25.3 Kunt u samen iets anders afspreken?

Ja, dat kan. Als u dat maar samen afspreekt. U wilt bijvoorbeeld dat uw *ex-partner* geen *ouderdompensioen* krijgt of meer óf minder dan de helft van het *ouderdompensioen* dat u tijdens uw samenzijn opbouwde.

U kunt ook kiezen voor conversie. Bij conversie maakt u samen afspraken over het deel van het *ouderdomspensioen* en het *bijzonder partnerpensioen* (artikel 26) waar uw *ex-partner* recht op heeft. Deze 2 rechten zet u om in een eigen aanspraak op *ouderdomspensioen* voor uw *ex-partner*. Dat *ouderdomspensioen* gaat dan in en stopt op de tijdstippen die gelden voor het normale *ouderdomspensioen* volgens deze pensioenregeling. Dus gaat in als uw *ex-partner* zijn of haar *pensioendatum* bereikt en stopt als uw *ex-partner* overlijdt. Conversie is alleen mogelijk als het *bestuur* van het *pensioenfonds* daarmee schriftelijk instemt. De conversie moet voor het fonds verzekeringstechnisch neutraal zijn.

U legt de afspraken vast in uw huwelijkse voorwaarden, de voorwaarden van geregistreerd partnerschap of in een schriftelijke scheidingsovereenkomst. De voorwaarden in de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding zijn steeds van toepassing.

De hoogte van het *wezenpensioen*, het *partnerpensioen* voor een nieuwe *partner* van de (gewezen) deelnemer en de opbouw van het pensioen voor de deelnemer verandert niet door de conversie. De hoogte wordt vastgesteld alsof er geen conversie heeft plaatsgevonden.

25.4 Wanneer start en stopt het pensioen van uw *ex-partner*?

Uw *ex-partner* krijgt zijn of haar pensioen als u met pensioen gaat. Dit is dus standaard op uw *pensioendatum*. Kiest u ervoor om eerder of later met pensioen te gaan? Dan krijgt uw *ex-partner* ook eerder of later pensioen.

Krijgen wij het formulier voor de verdeling kort voordat uw pensioen ingaat of nadat uw pensioen al is ingegaan? Dan start het pensioen van uw *ex-partner* op de 1^e dag van de maand nadat wij het formulier ontvangen.

Het pensioen voor uw *ex-partner* stopt op deze momenten:

- Uw *ex-partner* overlijdt. Het pensioen stopt op de laatste dag van de maand waarin uw *ex-partner* overlijdt.
- U overlijdt. Het pensioen stopt op de laatste dag van de maand waarin u overlijdt.
- U en uw *ex-partner* trouwen opnieuw met elkaar. En wij horen dat van u. Het pensioen stopt op de 1^e dag van de maand nadat wij dit bericht krijgen.

Trouwt u opnieuw met uw *ex-partner* en wilt u het pensioen weer zelf krijgen? Schrijf het *pensioenfonds* dan een brief. Dit kan ook als u (weer) geregistreerd partners wordt of als u niet meer van tafel en bed gescheiden bent en dit in het huwelijksgoederenregister hebt laten opnemen. U en uw (*ex-*)*partner* ondertekenen beiden de brief.

Overlijdt uw *ex-partner*? Dan betalen wij zijn of haar deel van uw *ouderdomspensioen* voortaan aan u uit. Dit is niet het geval als u koos voor conversie.

25.5 Kost de verdeling geld?

Het *pensioenfonds* kan bepalen dat u en uw *ex-partner* samen de kosten betalen voor de verdeling of conversie van uw *ouderdomspensioen*. Hebt u het *pensioenfonds* gevraagd om het *ouderdomspensioen*

direct aan uw *ex-partner* te betalen of heeft een van beiden dat gedaan? Dan kan het *pensioenfonds* u vragen om ieder de helft van de administratiekosten te betalen.

Artikel 26 Scheiding en het *partnerpensioen*

26.1 Wanneer verandert het *partnerpensioen*?

Het *partnerpensioen* verandert in deze situaties:

- U gaat scheiden. Dit komt niet doordat een van u overlijdt of wordt vermist. Uw scheiding is ingeschreven bij de burgerlijke stand.
- U beëindigt uw geregistreerd partnerschap. Dit komt niet doordat een van u overlijdt of wordt vermist. Ook niet doordat u uw geregistreerd partnerschap omzet in een huwelijk. De beëindiging is ingeschreven bij de burgerlijke stand.
- Uw huwelijk wordt ontbonden na scheiding van tafel en bed. Dit komt niet doordat een van u overlijdt of wordt vermist. Dit is ingeschreven bij de burgerlijke stand.
- U woont samen en gaat uit elkaar.
 - U maakt dan samen een verklaring of een brief en stuurt die naar het *pensioenfonds*. Daarin staat de datum dat u stopt met samenwonen. Bij ontbreken daarvan gaat het pensioenfonds uit van de datum van de gezamenlijke verklaring; of
 - een van u beiden stuurt een kopie van een aangetekende brief aan het *pensioenfonds*. Die brief is gericht aan de notaris of de andere *partner*. Er staat in die brief dat uw relatie is beëindigd. Het *pensioenfonds* gaat dan uit van de datum van aantekening van die brief. Is niet duidelijk wanneer u precies uit elkaar bent gegaan? Dan neemt het *pensioenfonds* de datum waarop volgens het bevolkingsregister de inschrijving op hetzelfde adres is geëindigd.

Zet u uw geregistreerd partnerschap om in een huwelijk of woont u samen en wordt u geregistreerd partners of trouwt u? Dan verandert er niets in het *partnerpensioen*.

26.2 Uw *ex-partner* krijgt recht op een deel van het *partnerpensioen*

Dit heet *bijzonder partnerpensioen*. Er zijn 2 situaties:

Situatie 1:

Op het moment van scheiding bent u nog deelnemer aan deze pensioenregeling

Uw *ex-partner* heeft aanspraak op het *opgebouwd partnerpensioen* op het moment van uw scheiding. Dit heet dus *bijzonder partnerpensioen*.

Situatie 2:

Op het moment van scheiding bent u gewezen deelnemer of gepensioneerd

Hebt u bij ingang van uw pensioen of op de eerdere datum van beëindiging van uw deelname *opgebouwd partnerpensioen*? Dan krijgt uw *ex-partner* recht op dat *opgebouwd partnerpensioen*. Ook dit heet *bijzonder partnerpensioen*

Uw *ex-partner* krijgt een bewijs van het *bijzonder partnerpensioen*. U krijgt zelf een kopie van dit bewijs.

26.3 Kunt u samen iets anders afspreken?

Ja, dat kan. Als u dat maar samen afspreekt. Bijvoorbeeld dat uw *ex-partner* geen *bijzonder partnerpensioen* krijgt of minder *bijzonder partnerpensioen* dan u tot uw scheiding opbouwde. Dit doet u in uw huwelijkse voorwaarden, de voorwaarden van geregistreerd partnerschap, een samenlevingsovereenkomst of een schriftelijke scheidingsovereenkomst. Het *pensioenfonds* moet deze afspraken wel goedkeuren.

26.4 Wanneer start en stopt het *bijzonder partnerpensioen*?

Uw *ex-partner* krijgt *bijzonder partnerpensioen* als u overlijdt. Het pensioen start op de 1e dag van de maand waarin u overlijdt. Het pensioen stopt op de laatste dag van de maand waarin uw *ex-partner* overlijdt.

Dit geldt ook:

- Overlijdt uw *ex-partner*? Dan stopt zijn of haar pensioen. Hebt u een nieuwe *partner*? Dan krijgt die géén hoger pensioen doordat uw *ex-partner* is overleden.
- Hebt u meerdere *ex-partners*? Dan krijgt elke *ex-partner* alleen het *bijzonder partnerpensioen* dat u verkreeg ná uw vorige scheidingen tot u uit elkaar ging.
- Bent u vermist en weet het *pensioenfonds* niet zeker of u bent overleden, maar vermoedt het *pensioenfonds* dat wel? Dan gaat het *pensioenfonds* ervan uit dat u overleden bent. Blijkt u nog te leven? Dan trekt het *pensioenfonds* het *bijzonder partnerpensioen* weer in. Het *pensioenfonds* vraagt uw *ex-partner* dan om het door het *pensioenfonds* betaalde *bijzonder partnerpensioen* aan het *pensioenfonds* terug te betalen.

26.5 Wat kan uw *ex-partner* doen met het *bijzonder partnerpensioen* na uw overlijden?

Bent u overleden en krijgt uw *ex-partner* *bijzonder partnerpensioen*? Dan mag uw *ex-partner* dit *bijzonder partnerpensioen* aan uw *partner* of aan een andere *ex-partner* geven. Dat mag ook voor een gedeelte. Dit spreken uw *ex-partner* en uw *partner* of uw andere *ex-partner* samen af. Deze afspraak staat in een akte. Een notaris maakt deze akte. Het kan alleen als het *pensioenfonds* het ook goed vindt.

9 Over de betaling van uw pensioen

Artikel 27 Uw pensioenuitkering

27.1 Hoe krijgt u uw pensioen?

Gaat uw pensioen in? Dan krijgt u elke maand een pensioenbedrag van het *pensioenfonds*. Het *pensioenfonds* maakt de uitkering in euro's over op de bankrekening die u doorgeeft. U kunt ook een buitenlandse bankrekening opgeven.

U krijgt elke maand 1/12^e deel van uw pensioen in dat jaar. Het *pensioenfonds* houdt hierop loonheffing in. Die betaalt het *pensioenfonds* aan de Belastingdienst.

Het *bestuur* kan een minimumbedrag vaststellen. Is uw maandelijkse pensioen lager dan dat bedrag? Dan kan uw pensioen elke drie maanden worden uitgekeerd.

27.2 Wat geldt als u in het buitenland woont?

Woont u in het buitenland? Dan vragen wij 1 keer per jaar een *bewijs van in leven zijn* van u. Wij horen het namelijk niet vanzelf van de buitenlandse overheid als u overlijdt. Dat moeten uw *nabestaanden* aan het *pensioenfonds* melden. Een voorwaarde voor pensioen is immers dat u nog leeft.

Dit geldt voor de betaling van uw *ouderdomspensioen*. Maar ook voor het *partnerpensioen*, *bijzonder partnerpensioen* en *wezenpensioen*.

Artikel 28 Afkoop van uw pensioen

28.1 Wat is de afkoop van pensioen?

Hebt u een klein pensioen bij het *pensioenfonds* opgebouwd? Dan mag het *pensioenfonds* uw pensioen soms in 1 keer betalen. Dit heet *afkoop*. U heeft een klein pensioen als uw pensioen lager is dan de *wettelijke afkoopgrens*. Dit is in 2019 € 484,09 bruto per jaar.

U krijgt de waarde van uw pensioenaanspraken dan direct op uw rekening. Daarna krijgt u geen pensioen meer van het *pensioenfonds*. *Afkoop* is geregeld in de wet.

28.2 Hoe en wanneer kan het *pensioenfonds* uw pensioen afkopen?

Dit zijn de regels:

U gaat uit dienst:

- Gaat u nog niet met pensioen, dan draagt het *pensioenfonds* uw pensioen over naar uw nieuwe *pensioenuitvoerder* als u die heeft. Heeft u (nog) geen nieuwe *pensioenuitvoerder* waar u pensioen opbouwt? Dan controleert het *pensioenfonds* in ieder geval 1 keer per jaar nadat u uit dienst ging of dit

nog steeds zo is. Kunnen wij het pensioen niet binnen 5 jaar overdragen, dan kan het *pensioenfonds* uw pensioen afkopen. Hierover informeert het *pensioenfonds* u dan.

- Bent u voor 1 januari 2018 uit dienst gegaan? Ook dan draagt het *pensioenfonds* uw pensioen over naar uw nieuwe *pensioenuitvoerder* als u die heeft. Kan het *pensioenfonds* uw pensioen niet overdragen naar een nieuwe *pensioenuitvoerder*? Dan kan het *pensioenfonds* uw pensioen alsnog afkopen.
- Het *pensioenfonds* koopt uw pensioen alleen af als u toestemming geeft voor de *afkoop*.
- U krijgt direct 1 bedrag aan pensioen op uw rekening. Daarna krijgt u geen pensioen meer van het *pensioenfonds*.
- Krijgt u een brief over *afkoop*? Dan geldt dit voor uw *ouderdoms*-, *partner*- én *wezenpensioen*.

U gaat met pensioen:

- Gaat u met pensioen en is uw pensioen dan lager dan de afkoopgrens? Dan mag het *pensioenfonds* uw pensioen op dát moment afkopen. U hoort dit voordat u met pensioen gaat. U krijgt uw pensioen uiterlijk binnen 6 maanden nadat u met pensioen bent gegaan op uw rekening.
- Het *pensioenfonds* koopt alleen af als u toestemming geeft voor de *afkoop*.
- U krijgt dan direct 1 bedrag aan pensioen op uw rekening. Daarna krijgt u geen pensioen meer van het *pensioenfonds*.
- Krijgt u een brief over *afkoop*? Dan geldt dit voor uw *ouderdoms*-, *partner*- én *wezenpensioen*.

Gaat het *partnerpensioen* of *wezenpensioen* in:

- en is het *partnerpensioen* lager dan de *wettelijke afkoopgrens*? Dan kan het *pensioenfonds* het *partnerpensioen* en *wezenpensioen* ook afkopen.
- en doet het *pensioenfonds* een voorstel tot *afkoop* later dan 6 maanden na uw overlijden? Dan koopt het *pensioenfonds* alleen af als uw *nabestaanden* toestemming geven voor de *afkoop*.

Heeft uw ex-partner een klein *bijzonder partnerpensioen*:

- en koopt het *pensioenfonds* dit af? Dan betaalt het *pensioenfonds* dit geld aan uw ex-partner.
- en doet het *pensioenfonds* een voorstel tot *afkoop* later dan 6 maanden na uw overlijden? Dan koopt het *pensioenfonds* alleen af als uw ex-partner toestemming geeft voor de *afkoop*.

28.3 Hoeveel geld krijgt u als het *pensioenfonds* uw pensioen afkoopt?

Het *pensioenfonds* kijkt naar uw opgebouwde pensioen per jaar, maar ook naar uw leeftijd en enkele andere factoren. Het bedrag (de afkoopsom) is hoger dan uw pensioen per jaar.

U leest in bijlage 2 hoe het *pensioenfonds* uw afkoopsom berekent. Dit bedrag is bruto. Het *pensioenfonds* houdt daarop nog loonheffing in.

10 Over de kosten van de pensioenregeling

Artikel 29 De pensioenpremie

29.1 Wie betaalt de *premie* voor de pensioenregeling?

De *premie* bedraagt maximaal 26,6% van de *pensioengrondslag*. Hiervan betaalt u zelf maximaal de helft. U betaalt dus maximaal 13,3% van de *pensioengrondslag*.

Uw *werkgever* houdt het bedrag dat u moet betalen elke maand in op uw loon. Uw *werkgever* betaalt de totale *premie* aan het *pensioenfonds*. Samen betaalt u dus de kosten voor uw pensioen.

Hoeft uw *werkgever* tijdelijk geen loon aan u te betalen? Dan kan hij de *premie* later alsnog op uw loon inhouden of u moet uw deel van de *premie* zelf aan het *pensioenfonds* betalen.

Dit geldt ook:

- Wanneer u vrijwillig pensioen opbouwt in de pensioenregeling, betaalt u zelf de totale *premie* voor uw pensioen. U leest meer hierover in artikel 18.
- Bent u langer dan 1 jaar ziek? Dan hoeven u en uw *werkgever* in het 2^e jaar dat u ziek bent geen *premie* te betalen als uw *werkgever* het *pensioenfonds* hierom vraagt.
- Als uw pensioenopbouw (gedeeltelijk) premievrij wordt voortgezet in verband met *arbeidsongeschiktheid*, betaalt het *pensioenfonds* (gedeeltelijk) de *premie*. U leest meer hierover in hoofdstuk 7.
- Er wordt geen *premie* betaald voor een *deelnemer* als hij volgens de fiscale wetgeving niet langer pensioenaanspraken bij het *pensioenfonds* mag opbouwen.
- Er wordt geen *premie* betaald voor een *deelnemer* zodra deze deelnemer zijn of haar *pensioendatum* bereikt.

29.2 Hoe berekent het *pensioenfonds* uw *premie*?

De *premie* bedraagt maximaal 26,6% van uw *pensioengrondslag*. Werkt u parttime? Dan vermenigvuldigt het *pensioenfonds* de *pensioengrondslag* eerst met uw *parttimepercentage*.

Bent u gedeeltelijk arbeidsongeschikt en voldoet u aan alle voorwaarden? Dan betaalt u minder *premie*. Bent u volledig arbeidsongeschikt en voldoet u aan alle voorwaarden? Dan hoeft u geen *premie* te betalen. U leest alle voorwaarden in hoofdstuk 7.

29.3 Wat doet het *pensioenfonds* met de premies?

Het *pensioenfonds* belegt de premies om uw pensioenopbouw te financieren en zo mogelijk de stijging van de prijzen bij te houden. Het *pensioenfonds* gebruikt ook een deel van de *premie* voor de kosten die het *pensioenfonds* maakt om uw pensioen te regelen bijvoorbeeld administratie- en beleggingskosten.

29.4 Wat geldt als uw *werkgever* de *premie* niet afdraagt aan het *pensioenfonds*?

Betaalt uw *werkgever* de *premie* niet aan het *pensioenfonds*? Dan doet het *pensioenfonds* alsof die *premie* toch is betaald, behalve:

- Als het *premie* betreft die het UWV op grond van de Werkloosheidswet aan het *pensioenfonds* moet betalen omdat uw *werkgever* failliet is gegaan of surseance van betaling heeft verkregen, zoals bepaald in artikel 64, lid 1, onder c van de Werkloosheidswet.
- Als uw *werkgever* de *premie* niet betaalt, er sprake is van boze opzet en u daarmee hebt ingestemd.
- Als om andere redenen niet van het *pensioenfonds* kan worden verwacht dat het *pensioenaanspraken* aan u of aan uw *nabestaanden* toekent.

11 Informatie over uw pensioen

Artikel 30 Welke informatie krijgt u?

Uw deelname start

U krijgt binnen 3 maanden een welkomstbericht van het *pensioenfonds*. Daarin krijgt u alle startinformatie die belangrijk is voor uw pensioen. U leest daarin ook waar u extra informatie kunt vinden. Ook ontvangt u informatie over hoe het *pensioenfonds* omgaat met uw (persoons)gegevens, zoals bijvoorbeeld uw adres en geboortedatum. In het privacyreglement en in de privacyverklaring van het *pensioenfonds* op www.pensioenfondshouhandel.nl leest u hierover meer.

U bent deelnemer

U krijgt elk jaar een *Uniform Pensioenoverzicht*. In dit overzicht staat:

- het pensioenbedrag dat u hebt opgebouwd;
- informatie over verhoging van uw pensioen (*toeslag*);
- informatie over verlaging van uw pensioen; en
- de groei van uw pensioen in het afgelopen jaar (*factor A*).

U krijgt ook elk jaar een overzicht van de volgens onze administratie betaalde premie.

Uw deelname stopt

U krijgt binnen 6 maanden een overzicht van het pensioen dat bij het *pensioenfonds* blijft staan. Daarin staat alle informatie over het pensioen dat u hebt opgebouwd. Daarna krijgt u elk jaar een pensioenoverzicht van het *pensioenfonds*. Hebt u uw pensioen meegenomen naar een nieuwe *pensioenuitvoerder*? Dan krijgt u die informatie voortaan van uw nieuwe *pensioenuitvoerder*.

U krijgt pensioen van het *pensioenfonds*

Gaat u met pensioen? Dan krijgt u een brief over de start van uw pensioen. Daarin staan uw pensioenbedragen. U leest ook welke eigen keuzes u kunt maken voor uw pensioen.

Is uw pensioen ingegaan? Dan krijgt u elk jaar een opgave van uw pensioen. Daarin staat hoeveel pensioen u in dat jaar krijgt en hoeveel *opgebouwd partnerpensioen* u hebt.

U gaat scheiden of bent gescheiden

Krijgt uw *ex-partner bijzonder partnerpensioen* als u overlijdt? Dan krijgt uw *ex-partner* een overzicht van het pensioen dat van hem of haar is. Daarna krijgt uw *ex-partner* elke 5 jaar een opgave van dit pensioen.

U wilt meer weten

U kunt ook zelf met het *pensioenfonds* contact opnemen als u wilt weten hoeveel pensioen u hebt of hoeveel pensioen u kunt krijgen als u bij het *pensioenfonds* pensioen blijft opbouwen. U krijgt dan binnen 3 maanden

een overzicht. Het pensioenfonds mag u wel vragen om de daaraan verbonden kosten te betalen. U kunt ook kijken op www.mijnpensioenoverzicht.nl. Daarop staan uw AOW en een overzicht van al uw te bereiken pensioen bij uw verschillende *pensioenuitvoerders*.

Informatie op de website

Wilt u meer weten over de pensioenregeling of de uitvoering daarvan? Kijk dan op de website van het *pensioenfonds*: www.pensioenfondshouhandel.nl.

Gaat u verhuizen naar het buitenland?

Als u uw verhuizing naar het buitenland hebt gemeld bij het *pensioenfonds* dan krijgt u dezelfde informatie van het *pensioenfonds* als wanneer u in Nederland was blijven wonen.

Bent u aspirant-deelnemer?

Dan krijgt u de voor u relevante informatie:

- op het moment dat u bij uw *werkgever* gaat werken;
- jaarlijks door middel van een *Uniform Pensioenoverzicht*;
- op het moment dat uw dienstverband bij uw *werkgever* eindigt;
- op uw verzoek.

Artikel 31 Welke informatie geeft u het *pensioenfonds*?

31.1 Wat zijn uw verplichtingen?

Vraagt het *pensioenfonds* u om informatie? Dan moet u die informatie geven. Het *pensioenfonds* heeft die informatie nodig om uw pensioen goed te regelen en/of te betalen.

31.2 Wat gebeurt er als u het *pensioenfonds* geen informatie geeft?

Geeft u het *pensioenfonds* geen informatie of is uw informatie niet juist of niet volledig? Dan stelt het *pensioenfonds* de nodige informatie zelf vast. Dat doet het naar beste weten. U bent daar dan aan gebonden. U moet dan misschien pensioen terugbetalen of u krijgt voortaan geen of minder pensioen. Dat geldt ook voor het pensioen voor uw *nabestaanden*. Als blijkt dat de door het *pensioenfonds* vastgestelde informatie niet juist is, mag het *pensioenfonds* de vastgestelde informatie altijd corrigeren.

31.3 Hoe gaat het *pensioenfonds* om met de (persoons)gegevens die het *pensioenfonds* ontvangt?

Alle (persoons)gegevens die het *pensioenfonds* ontvangt, gebruikt het *pensioenfonds* alleen als dat volgens de wet- en regelgeving mag. Dit is geregeld in de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Hierin zijn ook rechten voor u opgenomen, zoals het recht om na te vragen welke gegevens het *pensioenfonds* van u heeft. Meer hierover leest u in de privacyverklaring en het privacyreglement van het *pensioenfonds* op www.pensioenfondshouhandel.nl

12 Bijzondere situaties

Artikel 32 Situaties die niet zijn geregeld

Is in dit pensioenreglement niet alles geregeld of biedt dit pensioenreglement volgens het *bestuur* van het *pensioenfonds* geen of onvoldoende duidelijkheid? Dan beslist het *bestuur* van het *pensioenfonds* wat er moet gebeuren.

Artikel 33 Hardheid

Is strikte toepassing van deze pensioenregeling heel ongunstig voor u omdat u in een bijzondere situatie zit? Dan kan het *bestuur* op uw verzoek een andere voor u gunstiger beslissing nemen.

Artikel 34 Moet het *pensioenfonds* de pensioenregeling aanpassen van de belastingdienst?

Keurt de Belastingdienst deze pensioenregeling af of beslist de belastingrechter na een eventueel bezwaar en beroep dat de pensioenregeling niet aan de fiscale regels voldoet? Dan past het *pensioenfonds* deze pensioenregeling aan zodat de pensioenregeling daarna wel aan de fiscale wet- en regelgeving voldoet.

Artikel 35 Afkoopverbod

Wij mogen uw pensioen niet zomaar afkopen. Dit mag alleen in die gevallen waarin de Pensioenwet dit toestaat.

U kunt uw pensioen ook niet:

- aan een ander overdragen, vervreemden of prijsgeven; of
 - aan een ander in zekerheid geven (als u bijvoorbeeld een schuld aan een bank of bedrijf hebt);
- tenzij in de Pensioenwet staat dat dat dit wel mag.

Uw pensioen blijft dus in principe helemaal alleen voor u staan. Zo hebt u een inkomen als u met pensioen gaat.

Artikel 36 Kunnen de pensioenen omlaag gaan?

36.1 Kunnen de al opgebouwde en ingegane pensioenen omlaag gaan?

Het *pensioenfonds* is met betrekking tot het verlagen van pensioenen gehouden aan wet- en regelgeving. Het *pensioenfonds* kan de al opgebouwde en ingegane pensioenen van *pensioengerechtigden* en de *pensioenaanspraken* van *deelnemers*, *gewezen deelnemers* en *ex-partners* alleen verlagen als:

- de *beleidsdekkingsgraad* van het *pensioenfonds* te laag is;
- het *pensioenfonds* die dekkingsgraad ook niet snel kan herstellen zonder dat de belangen van *deelnemers*, *gewezen deelnemers*, *pensioengerechtigden*, andere aanspraakgerechtigden of de *werkgever(s)* in gevaar komen; en
- het *pensioenfonds* alle andere maatregelen (behalve het beleggingsbeleid) die in het *herstelplan* staan heeft genomen.

De verlaging van de pensioenaanspraken en pensioenrechten wordt dan over de periode van de maximale hersteltermijn uitgesmeerd. Elk jaar kijkt het *pensioenfonds* opnieuw of de korting voor de resterende jaren nog steeds nodig is.

Wat gebeurt er als het pensioenfonds 5 jaar op rij een beleidsdekkingsgraad heeft die lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad?

Het *pensioenfonds* verlaagt de *pensioenaanspraken* en *pensioenrechten* meteen en onvoorwaardelijk als:

- de *beleidsdekkingsgraad* na 6 meetmomenten (5 jaar) telkens lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad; en
- de feitelijke dekkingsgraad op het laatste meetmoment ook onder de minimaal vereiste dekkingsgraad ligt.

Deze verlaging is 2% per boekjaar. In het laatste boekjaar van de verlaging kan sprake zijn van een verlaging van minder dan 2%.

Kan de totale verlaging waartoe besloten is niet in 10 jaar worden uitgevoerd? Dan wordt de totale verlaging waartoe is besloten verdeeld over 10 jaarlijkse termijnen. De korting per boekjaar is dan dus meer dan 2%.

Is de totale verlaging waartoe besloten is minder dan 2%? Dan vindt deze verlaging in het eerste boekjaar in 1 keer plaats.

Op www.pensioenfondshouhandel.nl leest u meer over de (beleids)dekkingsgraad, het verloop van deze (beleids)dekkingsgraad en het herstelplan.

Moet het *pensioenfonds* de pensioenen verlagen?

Dan worden de *pensioenaanspraken* en de *pensioenrechten* van alle *deelnemers*, *gewezen deelnemers*, *ex-partners* en *pensioengerechtigden* in principe met een gelijk percentage verlaagd. Het *pensioenfonds* kan echter ook ongelijke percentages hanteren als de belangen van *deelnemers*, *gewezen deelnemers*, *ex-partners* of *pensioengerechtigden* onevenredig hard worden geraakt (evenwichtige belangenafweging). Uiteindelijk besluit het bestuur met welke percentages de *pensioenaanspraken* en *pensioenrechten* worden verlaagd.

Verlaagt het *pensioenfonds* de pensioenen? Dan informeert het *pensioenfonds* eerst alle *deelnemers*, *gewezen deelnemers*, *pensioengerechtigden* en *werkgevers*. Dit doet het *pensioenfonds* met een brief, uiterlijk 1 maand voordat de pensioenen daadwerkelijk omlaag gaan. *Pensioengerechtigden* ontvangen uiterlijk 3 maanden voordat de pensioenen daadwerkelijk omlaag gaan een brief. Het *pensioenfonds* informeert ook De Nederlandsche Bank.

36.2 Kan de toekomstige opbouw van pensioen omlaag gaan?

Dit pensioenreglement kan anders worden. Vooral als de *premie* voor de pensioenregeling hoger wordt dan wat de cao-partijen nog accepteren. Dan kan bijvoorbeeld ook de toekomstige opbouw van uw pensioen lager worden. Het *pensioenfonds* kijkt dan naar wat daarover in het uitvoeringsreglement is afgesproken.

13 Overgangsbepalingen

Dit pensioenreglement geldt vanaf 1 januari 2015. In dit hoofdstuk leest u wat de afspraken zijn voor het pensioen dat u daarvóór bij het *pensioenfonds* opbouwde.

Artikel 37 Regels voor uw pensioen tot 1 januari 2018

37.1 Wat gebeurt er met uw *ouderdomspensioen* dat u opbouwde tot 1 januari 2018?

Het *ouderdomspensioen* dat u als (gewezen) *deelnemer* bij het *pensioenfonds* hebt opgebouwd tot 1 januari 2018, inclusief het *ouderdomspensioen* als bedoeld in artikel 38.6, artikel 39.3 en artikel 39.4, ging uit van een pensioendatum van 67 jaar. Dit *ouderdomspensioen* is per 1 januari 2018 omgezet in een pensioen dat standaard ingaat op uw 68e.

37.2 Hoe werden de *pensioenaanspraken* omgezet?

De pensioenen die het *pensioenfonds* bedoelt in artikel 37.1 zijn collectief actuarieel gelijkwaardig omgezet naar pensioenaanspraken op leeftijd 68 jaar. De toepasselijke uitruilfactoren staan in bijlage 3 van dit pensioenreglement. De hoogte van het *opgebouwd partnerpensioen*, het *opgebouwd wezenpensioen* en het *bijzonder partnerpensioen* is niet veranderd door de omzetting.

Artikel 38 Regels voor uw pensioen tot 1 januari 2015

38.1 Voor wie gelden de overgangsbepalingen?

De regels in dit hoofdstuk gelden als:

- u op 1 januari 2015 bent gaan deelnemen aan deze pensioenregeling; en
- u op 31 december 2014 ook al deelnam aan de oude pensioenregeling van het *pensioenfonds*.

Het op 31 december 2014 geldende Pensioenreglement A, het Pensioenreglement B en het Prepensioenreglement van het *pensioenfonds* zijn met ingang van 1 januari 2015 buiten werking getreden. Wel geldt wat er hierna in artikel 38.2 van dit pensioenreglement staat.

38.2 Wat gebeurt er met de al ingegane pensioenen?

Voor (pre)pensioenen die al voor 1 januari 2015 zijn ingegaan gelden de bepalingen van Pensioenreglement A, Pensioenreglement B of het Prepensioenreglement, maar op deze pensioenen wordt wel toeslag verleend volgens artikel 6 van dit Pensioenreglement 2015. Artikel 36.1 van dit Pensioenreglement 2015 over verlaging van pensioenen is ook van toepassing.

38.3 Wat gebeurt er met uw *ouderdomspensioen* uit de oude pensioenregeling?

Bouwde u voor 1 januari 2015 al *ouderdomspensioen* bij het *pensioenfonds* op volgens Pensioenreglement A of Pensioenreglement B? Dan geldt voor dat pensioen vanaf 1 januari 2015 dit Pensioenreglement 2015. Ook voor het *opgebouwd partnerpensioen* en het *opgebouwd wezenpensioen* geldt met ingang van 1 januari 2015 dit Pensioenreglement 2015.

38.4 Wat gebeurt er met het *bijzonder partnerpensioen* voor uw *ex-partner*?

Ook voor het *bijzonder partnerpensioen* voor uw *ex-partner* dat u opbouwde op grond van het Pensioenreglement A of het Pensioenreglement B geldt per 1 januari 2015 dit Pensioenreglement 2015.

38.5 Wat gebeurt er met het *prepensioen* uit de *Prepensioenregeling*?

Bouwde u *prepensioen* op volgens het *Prepensioenreglement*? Dan zijn de opgebouwde *prepensioenaanspraken* per 1 januari 2015 omgezet naar *pensioenaanspraken* volgens dit Pensioenreglement 2015.

38.6 Hoe werden de *pensioenaanspraken* omgezet?

De *pensioenaanspraken* bedoelt in artikel 38.3 en 38.5 van dit Pensioenreglement 2015 zijn collectief actuariael gelijkwaardig omgezet naar *pensioenaanspraken* op leeftijd 67 jaar. De toepasselijke uitruilfactoren staan in bijlage 3 van dit pensioenreglement. De hoogte van het *opgebouwd partnerpensioen*, het *opgebouwd wezenpensioen* en het *bijzonder partnerpensioen* is niet veranderd door de omzetting.

Artikel 39 Extra *ouderdomspensioen* uit overgangsrechten optrek pensioenen

39.1 Voor wie geldt dit artikel?

Dit artikel geldt voor de deelnemers die deelnamen aan de regeling overgangsrechten optrek pensioenen.

39.2 Bestaat de regeling overgangsrechten optrek pensioenen nog?

De regeling overgangsrechten optrek pensioenen is vervallen.

39.3 Wat geldt voor deelnemers die niet arbeidsongeschikt waren?

Voor de *werknemer* die:

- deelnemer was in het *pensioenfonds*; en
 - die niet arbeidsongeschikt was als bedoeld in Hoofdstuk 7 van dit pensioenreglement 2015
- geldt het volgende:

De aanspraak op extra *ouderdomspensioen* uit de overgangsrechten optrek pensioenen is per 30 juni 2014 toegekend en afgefinancierd volgens de onderstaande leeftijdsstaffel:

<u>Geboortejaar</u>	<u>Factor</u>
vanaf 1960	70%
1955-1959	80%
1953-1954	85%

voor 1953 100%

Deze aanspraak is per 1 januari 2015 omgezet in een recht op extra *ouderdomspensioen* dat ingaat op 67-jarige leeftijd.

39.4 Wat geldt voor deelnemers die gedeeltelijk arbeidsongeschikt waren?

Voor de *werknemer* die:

- deelnemer was; en
- die gedeeltelijk arbeidsongeschikt was volgens hoofdstuk 7 van dit pensioenreglement 2015; en
- die op grond van dat hoofdstuk gedeeltelijke premievrije voortzetting van zijn pensioenopbouw heeft gekregen,

geldt het volgende:

De aanspraak op extra *ouderdomspensioen* uit de overgangsrechten optrek pensioenen die betrekking heeft op deelnemingsjaren uit hoofde van *arbeidsongeschiktheid* is per 30 juni 2014 opgebouwd en afgefinancierd volgens de onderstaande leeftijdsstaffel:

<u>Geboortejaar</u>	<u>Factor</u>
vanaf 1960	35%
1955-1959	40%
1953-1954	42,5%
voor 1953	50%

Deze aanspraak is per 1 januari 2015 omgezet in een recht op extra *ouderdomspensioen* dat ingaat op 67-jarige leeftijd.

Daarnaast is per 30 juni 2014 voor hem of haar een aanspraak op extra *ouderdomspensioen* uit de overgangsrechten optrek pensioenen die betrekking heeft op deelnemingsjaren uit hoofde van een dienstverband opgebouwd en afgefinancierd volgens onderstaande leeftijdsstaffel:

<u>Geboortejaar</u>	<u>Factor</u>
vanaf 1960	70%
1955-1959	80%
1953-1954	85%
voor 1953	100%

Deze aanspraak is per 1 januari 2015 omgezet in een recht op extra *ouderdomspensioen* dat ingaat op 67-jarige leeftijd.

14 Wat bedoelt het *pensioenfonds* met

Hier vind u een begrippenlijst. Daarin legt het *pensioenfonds* lastige begrippen uit. (Deze begrippen vindt u *schuingedrukt* terug in de tekst.)

Aangesloten werkgever:

de *werkgever*, die bij het *pensioenfonds* is aangesloten omdat hij:

- a. onder de werkingssfeer van de beschikking tot verplichte deelname aan het *pensioenfonds* valt; of die
- b. niet onder de werkingssfeer van de beschikking tot verplichte deelname aan het *pensioenfonds* valt, maar die zich op vrijwillige basis bij het *pensioenfonds* heeft aangesloten door het sluiten van een uitvoeringsovereenkomst met het *pensioenfonds*.

Afkoop

Het *pensioenfonds* zet uw *pensioenaanspraak* of *pensioenrecht* om in geld. Dat is uw afkoopsom. Als het *pensioenfonds* dit aan u uitbetaalt, betaalt het *pensioenfonds* u daarna geen pensioen meer. In artikel 28 leest u wanneer het *pensioenfonds* uw pensioen afkoopt.

AOW

Algemene Ouderdomswet. Op een bepaalde leeftijd krijgt u een AOW-uitkering van de overheid. Sinds 1 januari 2013 gaat de AOW-leeftijd in stappen omhoog. U leest op www.svb.nl precies wat de voorwaarden zijn en wanneer uw AOW ingaat.

Arbeidsongeschiktheid

U kunt (voor een deel) niet werken door ziekte, zwangerschap of bevalling of omdat u een *WIA*- of *WAO*-uitkering ontvangt.

Ontvangt u een *WIA*-uitkering?

Dan bent u *gedeeltelijk* arbeidsongeschikt als u tussen 35% en 65% niet kunt werken en *volledig* arbeidsongeschikt als u voor 65% of meer niet kunt werken.

Ontvangt u een *WAO*-uitkering?

Dan bent u gedeeltelijk arbeidsongeschikt als u tussen 25% en 65% niet kunt werken en volledig arbeidsongeschikt als u voor meer dan 65% niet meer kunt werken.

De mate van *arbeidsongeschiktheid* wordt vastgesteld door het UWV.

Arbeidsovereenkomst

Een arbeidsovereenkomst in de zin van artikel 7: 610 van het Burgerlijk Wetboek.

Aspirant-deelnemer

U bent jonger dan 21 jaar en werkt bij een *werkgever* in het houtbedrijf.

Beleidsdekkingsgraad

Iedere maand stelt het *pensioenfonds* de dekkingsgraad vast. De dekkingsgraad van een pensioenfonds is de verhouding tussen het vermogen van het pensioenfonds en de technische voorzieningen. De technische voorzieningen worden gevormd om aan de pensioenverplichtingen van het pensioenfonds te voldoen. De verhouding tussen deze twee wordt uitgedrukt in een percentage. Zijn de technische voorzieningen gelijk aan het vermogen, dan is de dekkingsgraad 100% (het pensioenfonds kan aan de verplichtingen voldoen). Bij een dekkingsgraad van 110% is er dus 10% meer vermogen – of reserve – dan de pensioenverplichtingen. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf maandelijkse dekkingsgraden.

Bestuur

Het bestuur van het *pensioenfonds*.

Bijzonder partnerpensioen

Dit is een uitkering voor uw *ex-partner* als u overlijdt. Gaat u uit elkaar? Dan krijgt uw *ex-partner* recht op dit bijzonder partnerpensioen. Dit is het *opgebouwd partnerpensioen* dat u hebt opgebouwd in de periode tot uw scheiding. Uw *ex-partner* krijgt dit pensioen als u overlijdt zolang hij of zij leeft. U kunt samen wel andere afspraken maken.

Cao-partijen

Koninklijke Vereniging van Nederlandse Houtondernemingen, gevestigd te Almere;
FNV, gevestigd te Amsterdam;
CNV Vakmensen, gevestigd te Utrecht.

Deelnemer

- u bent in dienst bij een *werkgever*;
- u bent 21 jaar of ouder; en
- u hebt uw *pensioendatum* nog niet bereikt. (De deelname stopt op uw *pensioendatum*.)

U bent ook *deelnemer* als u:

- recht heeft op premievrije voortzetting van uw pensioenopbouw volgens artikel 20 of artikel 21;
- uw deelname vrijwillig voortzet volgens artikel 18.

Bent u deelnemer? Dan bouwt u pensioen op bij het *pensioenfonds*. U krijgt dan dus *pensioenaanspraken* bij het *pensioenfonds*.

Factor A

Dit is de groei van uw pensioenaanspraken in het afgelopen jaar. Het gaat om het pensioen dat u in dat jaar hebt opgebouwd. De jaarlijkse verhogingen (*toeslagen*) tellen niet mee. U hebt de factor A misschien nodig voor uw belastingaangifte.

Franchise

Dit is het deel van uw *pensioengevend loon* waarover u geen pensioen opbouwt. Na uw pensionering krijgt u AOW van de overheid en *ouderdomspensioen* van het *pensioenfonds*. Bij de opbouw van uw pensioen houdt het *pensioenfonds* er al rekening mee dat u straks AOW van de overheid krijgt. Daarom gebruikt het *pensioenfonds* een franchise. In artikel 5.3 legt het *pensioenfonds* de franchise precies uit.

Gepensioneerde

Degene die *ouderdomspensioen* krijgt. Het pensioen is dus ingegaan.

Gewezen deelnemer

U bouwt geen pensioen meer op bij het *pensioenfonds*, maar hebt dat vroeger wel gedaan. Op het moment dat uw deelname stopt behoudt u een *pensioenaanspraak* bij het *pensioenfonds*. Gaat uw pensioen straks in? Dan wordt u *gepensioneerde*.

Hoog-laagpensioen

U kiest voor een hoger pensioen in de 1^e jaren. U krijgt dan daarna levenslang een lager pensioen. U maakt die keuze als u met pensioen gaat. Er zijn wel voorwaarden. Die leest u in artikel 12.

Uw werkgever

Dit is de onderneming waar u in dienst bent. *Cao-partijen* maakten afspraken over uw pensioen. Het *pensioenfonds* regelt uw pensioen. Uw werkgever is bij het *pensioenfonds* aangesloten.

Kind(eren)

Uw kind is:

- a. Uw eigen kind of een kind dat u adopteert. U hebt een familierechtelijke betrekking met dit kind.
- b. Uw stief- of pleegkind. U verzorgt dit kind en voedt het op als uw eigen kind.

Uw *kind* krijgt *wezenpensioen* als u overlijdt. U leest de voorwaarden in artikel 15.

Herstelplan

Plan van aanpak gericht op het herstel van een dekkingstekort of een reservetekort bij een *pensioenfonds*.

Loonindex

Dit is het percentage waarmee de lonen zijn gestegen of gedaald volgens de cao voor de houthandel. Het gaat om de periode van 2 juli van het kalenderjaar 2 jaar voorafgaand aan de datum waarop de loonindex moet worden toegepast tot en met 1 juli van het kalenderjaar voorafgaand aan de datum waarop de loonindex moet worden toegepast. Het percentage wordt op 2 decimalen nauwkeurig vastgesteld.

Maximum-uitkeringstermijn

De termijn van 104 weken, bedoeld in artikel 7:629, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek, respectievelijk in artikel 29, vijfde lid, van de Ziektewet, berekend en eventueel verlengd met inachtneming van het bepaalde in deze artikelen. Het UWV kan op aanvraag van de verzekerde een kortere uitkeringstermijn vaststellen als de verzekerde volledig en duurzaam arbeidsongeschikt is als bedoeld in artikel 4, tweede lid Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen, en bij de aanvraag artikel 65 Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen in acht is genomen. Een verkorte uitkeringstermijn bedraagt ten minste 26 weken en ten hoogste 78 weken. Als het UWV de maximum uitkeringstermijn heeft verkort, heeft dat tot gevolg dat de premievrije deelneming als bedoeld in hoofdstuk 2, § 3, ingaat na afloop van de verkorte maximum uitkeringstermijn.

Middelloonregeling

Een pensioenregeling waarin over het gemiddelde pensioengevende loon gedurende de deelname pensioen wordt opgebouwd.

Met pensioen gaan

De eerste dag van de maand waarop de (*gewezen*) *deelnemer* zijn *ouderdomspensioen* laat ingaan.

Nabestaanden

Uw *partner*, *ex-partner* of *kind(eren)* op het moment dat u overlijdt.

Opgebouwd partnerpensioen

Bent u voor 2012 *deelnemer* geweest in het *pensioenfonds* en/of is er op het moment dat uw deelname aan de pensioenregeling stopte of dat u met pensioen ging een deel van uw *ouderdomspensioen* omgeruild voor *partnerpensioen*? Dan heeft u bij het *pensioenfonds* ook opgebouwd partnerpensioen.

Het opgebouwd partnerpensioen is een uitkering aan uw *partner* als u overlijdt:

- tijdens de deelname aan deze pensioenregeling;
- nadat uw deelname aan de pensioenregeling is gestopt; of
- nadat u met pensioen bent gegaan.

Opgebouwd wezenpensioen

Bent u voor 2012 *deelnemer* geweest in het *pensioenfonds*? Dan heeft u bij het *pensioenfonds* ook opgebouwd wezenpensioen. Het opgebouwd wezenpensioen is een uitkering aan uw *kinderen* als u overlijdt:

- tijdens de deelname aan deze pensioenregeling;
- nadat uw deelname aan de pensioenregeling is beëindigd; of
- nadat u met pensioen bent gegaan.

Ouderdomspensioen

Dit is de uitkering die u elke maand krijgt van het *pensioenfonds*. U krijgt dit pensioen vanaf de 1^e dag dat u met pensioen gaat zolang u leeft. Dit is altijd een brutobedrag. Op dit brutobedrag houdt het *pensioenfonds* loonheffing in. Die wordt afgedragen aan de Belastingdienst. Het nettobedrag wat overblijft betaalt het *pensioenfonds* aan u uit.

Partner

U bent:

- a. *deelnemer*; of
- b. *gewezen deelnemer*; of
- c. *gepensioneerde*; of
- d. *aspirant-deelnemer*

Voor het *pensioenfonds* is iemand uw *partner* als:

- U met diegene getrouwd of geregistreerd partners bent.
- U met diegene samenwoont en:
 - u bent beide niet getrouwd of geregistreerd partner met iemand anders. U hebt dus 1 partner;

- uw partner is niet uw vader of moeder. Ook niet uw opa of oma, uw kind of kleinkind. U bent dus geen bloed- of aanverwant in de rechte lijn;
- u woont duurzaam samen en staat op hetzelfde adres ingeschreven bij de gemeente;
- u hebt een samenlevingsovereenkomst getekend bij een notaris;
- in die samenlevingsovereenkomst staat het volgende:
 - uw partner is als begunstigde aangewezen voor het *partnerpensioen*;
 - u herroept elke eerdere begunstiging aan eventuele *ex-partners*;
 - u kunt de samenlevingsovereenkomst opzeggen zonder toestemming van uw *partner*. Uw *partner* kan dat ook. Dat moet bij aangetekende brief aan de andere partner of aan de notaris.

Uw *partner* krijgt *partnerpensioen* als u overlijdt. U leest de voorwaarden in artikel 14.

Partnerpensioen

Dit is de uitkering die uw *partner* krijgt als u overlijdt zolang hij of zij leeft. Dit is altijd een brutobedrag. Op dit brutobedrag houdt het *pensioenfonds* loonheffing in. Die wordt afgedragen aan de Belastingdienst. Het nettobedrag wat overblijft betaalt het *pensioenfonds* aan uw *partner* uit.

Parttimepercentage

Het percentage dat u werkt volgens uw *arbeidsovereenkomst*. Dit is het aantal uren dat u wekelijks werkt gedeeld door het aantal wekelijkse (betaalde) uren dat normaal geldt in de bedrijfstak. De normale wekelijkse (betaalde) arbeidsduur die geldt in de bedrijfstak is 40 uur. Dit is inclusief roostervrije tijd. Werkt u 20 uur betaald per week? Dan is uw *parttimepercentage* 50% bij de normale wekelijkse (betaalde) arbeidsduur in de bedrijfstak van 40 uur.

Pensioenaanspra(a)k(en)

Dit is het pensioen dat u hebt opgebouwd voor uzelf of voor uw *partner*. Dit pensioen is nog niet ingegaan. U bent dus *deelnemer*, *gewezen deelnemer* óf *ex-partner* met een eigen recht. Het *pensioenfonds* telt de jaarlijkse verhogingen (*toeslagen*) hierbij op.

U leest uw *pensioenaanspraken* op uw pensioenoverzicht. Bent u *deelnemer* of *gewezen deelnemer*? Dan krijgt u dit elk jaar.

Pensioendatum

De 1^e dag van de maand waarin u de pensioenrichtleeftijd als bedoeld in artikel 18a van de Wet op de Loonbelasting 1964 bereikt (op 1 januari 2018: 68 jaar). Dit is de datum dat u standaard met pensioen gaat.

Pensioenfonds

De “Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Houthandel”, gevestigd in Amsterdam.

Pensioengerechtigde

Degene van wie het pensioen is ingegaan en die dus periodiek van het *pensioenfonds* een pensioen krijgt betaald.

Pensioengevend loon

Dit is het loon dat meetelt voor de opbouw van uw pensioen op het moment dat wij de *pensioengrondslag* vaststellen. Onder dit loon verstaat het *pensioenfonds*:

- Het met uw *werkgever* overeengekomen vaste (bruto) jaarsalaris.
- Uw vakantietoeslag.

- Uw vaste eindejaarsuitkeringen.
- Uw vaste gratificaties.
- Andere onderdelen van uw inkomen die volgens de normale arbeidsduur tot het vaste loon behoren.

Onder loon verstaat het *pensioenfonds* niet:

- De aanvullingen op en de uitkeringen ingevolge de *WAO*, de *WIA*, de Werkloosheidswet en de Toeslagenwet.
- De werkgeversbijdrage in het kader van de Zorgverzekeringswet.
- Winst uit onderneming.
- Incidentele gratificaties.

In artikel 5 staan alle regels en voorwaarden.

Pensioengrondslag

Dit is uw *pensioengevend loon* verminderd met de *franchise*. Elk jaar bouwt u een deel van uw pensioen op. Dit doet u over de pensioengrondslag. Het is dus de basis voor de opbouw van uw pensioen.

Pensioenrecht

Dit is uw recht op een pensioen dat is ingegaan. U bent dus *pensioengerechtigde*.

Pensioenuitvoerder

De organisatie die uw pensioen regelt. Dit kan een pensioenfonds zijn, maar ook een verzekeraar of een premiepensioeninstelling.

Premie

Bedrag dat betaald wordt voor de opbouw van uw pensioen. De premie is een percentage van uw *pensioengrondslag*. De premie bedraagt maximaal 26,6%. Hiervan betaalt u zelf maximaal de helft. U betaalt dus maximaal 13,3% van de *pensioengrondslag*. Uw *werkgever* houdt uw deel van de premie in op uw loon. Uw *werkgever* betaalt de totale *premie* aan het *pensioenfonds*. Samen betaalt u dus de kosten voor uw pensioen.

Wilt u pensioen blijven opbouwen nadat u uit dienst bent? Dan betaalt u de premie helemaal zelf. U leest meer over *vrijwillige voortzetting* in artikel 18. Bent u *arbeidsongeschikt* en ontvangt u een *WAO*- of *WIA*-uitkering? Dan betaalt u minder premie. Bent u volledig arbeidsongeschikt en ontvangt u een *WAO*- of *WIA*-uitkering? Dan hoeft u geen premie te betalen. U leest hier meer over in de artikelen 20 en 21.

Prijsindex

Dit is het percentage waarmee de prijzen in Nederland in een jaar stijgen. Het *pensioenfonds* kijkt naar het *Consumentenprijsindexcijfer alle huishoudens, afgeleid*. Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) bepaalt hoeveel dit is.

Stijgen de prijzen? Dan gaat uw pensioen misschien omhoog. Een verhoging gaat altijd op 1 januari in. Het *pensioenfonds* kijkt naar de indexcijfers van oktober tot oktober vóórdat het *pensioenfonds* uw pensioen verhoogt.

Risico partnerpensioen

Het risico partnerpensioen is (het recht op) een levenslange maandelijkse uitkering aan uw *partner* als u overlijdt tijdens uw deelname aan deze pensioenregeling. Is uw deelname aan deze pensioenregeling gestopt of bent u met pensioen gegaan? Dan vervalt het (recht op) risico partnerpensioen en krijgt uw *partner* dit pensioen dus niet.

Risico wezenpensioen

Het risico wezenpensioen is (het recht op) een uitkering aan uw *kind(eren)* als u overlijdt tijdens de deelname aan deze pensioenregeling. Is uw deelname aan deze pensioenregeling gestopt of bent u met pensioen gegaan? Dan vervalt het (recht op) risico wezenpensioen.

Toeslagverlening

Het *pensioenfonds* probeert elk jaar uw pensioen te verhogen. Zo blijft uw pensioen meegroeien met de prijzen of lonen. Dit heet toeslagverlening. Het *pensioenfonds* besluit ieder jaar of opnieuw of uw pensioen omhoog gaat. U leest meer over toeslagverlening in artikel 6.

Uitkeringsovereenkomst

De afspraak tussen *cao-partijen* over uw pensioen. Gaat u met pensioen? Dan stelt het *pensioenfonds* het bedrag van uw pensioen vooraf vast. Uw pensioen kan wel veranderen in de situaties van artikel 36.

Uitruil

U ruilt pensioen om. U hebt 2 keuzes. Die maakt u als u met pensioen gaat of als u uit dienst gaat:

- U ruilt *opgebouwd partnerpensioen* om voor extra *ouderdomspensioen*. Uw *partner* krijgt dan geen of minder pensioen als u overlijdt. Zelf krijgt u meer pensioen als u met pensioen gaat.
- U ruilt *ouderdomspensioen* om voor (extra) *partnerpensioen*. Uw *partner* krijgt dan (meer) pensioen als u overlijdt. Zelf krijgt u minder pensioen als u met pensioen gaat.

Verevening

Gaat u scheiden? Dan heeft uw *ex-partner* recht op de helft van het *ouderdomspensioen* dat u tijdens uw huwelijk of geregistreerd partnerschap hebt opgebouwd. Dit is geregeld in de *Wet verevening pensioenrechten bij scheiding*. Wat dit betekent voor uw pensioen leest u in artikel 25.2.

Verplichtstelling

Wettelijke regeling op grond waarvan deelneming in het *pensioenfonds* verplicht is voor personen die voldoen aan de omschrijving van *werknemer* in de verplichtstellingsbeschikking.

Waardeoverdracht

U kunt het pensioen dat u opbouwde bij een vorige werkgever meenemen naar de pensioenregeling van uw nieuwe werkgever. Dit heet *waardeoverdracht*. U neemt uw oude pensioen dus mee. Dit doet u bij uw nieuwe pensioenuitvoerder. U krijgt dan een overzicht. Gaat u akkoord? Dan krijgt u pensioenaanspraken in uw nieuwe pensioenregeling. U hebt daarna geen pensioen meer bij uw oude pensioenfonds.

WAO

Wet op de *arbeidsongeschiktheidsverzekering*.

Werkgever

Iedere werkgever in het houtbedrijf.

Hierbij wordt onder houtbedrijf verstaan:

Alle in Nederland gevestigde ondernemingen, die uitsluitend of in hoofdzaak – voor eigen rekening en risico en gericht op niet-particulieren als afnemers – de groothandel uitoefenen in (Nederlands en/of buitenlands, onbewerkt, dan wel bewerkt zonder dat daardoor een eindproduct is ontstaan) hout- en plaatmateriaal en aanverwante artikelen en/of die uitsluitend of in hoofdzaak de navolgende werkzaamheden verrichten:

- (loon)zagen,
- (loon)schaven,
- (loon)drogen en/of (loon)verduurzamen van hout,
- ten behoeve van de handel, hout oogsten in bossen en andere houtopstanden,
- de vervaardiging van producten uit houtafval, niet zijnde eindproducten alsmede de handel in deze producten.

Werknemer

Degene die krachtens *arbeidsovereenkomst* naar burgerlijk recht arbeid verricht voor een *werkgever*, met uitzondering van de bestuurder in de zin van het Burgerlijk Wetboek van een naamloze vennootschap of van een besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid, die op grond van de Handelsregisterwet 2007 (Stb. 2007, 153, laatstelijk gewijzigd Stb. 2015, 271) als bestuurder ingeschreven dient te staan in het Handelsregister en de directeur-groootaandeelhouder van die vennootschappen;

Hierbij wordt verstaan onder:

Directeur-groootaandeelhouder:

1. persoonlijk houder van aandelen welke ten minste een tiende deel van het geplaatste kapitaal van de vennootschap van de werkgever vertegenwoordigen;
2. indirect persoonlijk houder van aandelen welke ten minste een tiende deel van het geplaatste kapitaal van de vennootschap van de werkgever vertegenwoordigen; of
3. houder van certificaten van aandelen, uitgegeven door tussenkomst van een administratiekantoor waarvan hij voor ten minste een tiende deel in het *bestuur* vertegenwoordigd is, welke ten minste een tiende deel van het geplaatste kapitaal van de vennootschap vertegenwoordigen;

Bij de toepassing van de definitie van *werknemer* wordt het volgende in acht genomen:

De directeur-groootaandeelhouder van de naamloze vennootschap en van de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid van wie vóór 1 januari 2008 de pensioentoezegging als bedoeld in artikel 2 van de Pensioen- en spaarfondsenwet bij het *pensioenfonds* is ondergebracht wordt op grond van artikel 8, tweede lid, van de Invoerings- en aanpassingswet Pensioenwet met een *werknemer* gelijkgesteld, als vóór 1 januari 2008 aan het *pensioenfonds* schriftelijk te kennen is gegeven dat van deze onderbrengingsmogelijkheid gebruik wordt gemaakt.

Wezenpensioen

Dit is de uitkering voor uw *kind* als u overlijdt. Uw *kind* krijgt dit pensioen tot 18 jaar. Studeert uw *kind*? Dan krijgt uw *kind* dit pensioen tot 27 jaar. U leest de voorwaarden in artikel 15. *Wezenpensioen* is altijd een brutobedrag. Op dit brutobedrag houdt het *pensioenfonds* loonheffing in. Die wordt afgedragen aan de Belastingdienst. Het nettobedrag wat overblijft betaalt het pensioenfonds aan uw *kind* uit.

WIA

Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen.

Bijlage 1: Berekening van de keuzes voor uw pensioen

Bij het *pensioenfonds* kunt u eigen keuzes maken voor uw pensioen:

1. U wilt eerder *met pensioen gaan*. Uw pensioen gaat dan in vóór uw *pensioendatum* (artikel 9).
2. U wilt later *met pensioen gaan*. Uw pensioen gaat dan in ná uw *pensioendatum* (artikel 9).
3. U wilt gedeeltelijk *met pensioen gaan* (artikel 9).
4. U ruilt *partnerpensioen* om voor extra *ouderdompensioen* (artikel 10).
5. U ruilt een deel van uw *ouderdompensioen* om voor extra *partnerpensioen* (artikel 11).
6. U kiest eerst voor een hoger pensioen. U krijgt daarna dan een lager pensioen (artikel 12).

Maakt u een eigen keuze? Dan berekenen wij uw pensioen opnieuw. U leest hieronder hoe we dit doen.

Het *pensioenfonds* gaat uit van ruilvoeten. Deze gelden vanaf 1 januari 2018 tot 1 januari 2021. Daarna kan het *bestuur* deze ruilvoeten veranderen. Het *bestuur* krijgt hierin advies van de actuaire van het *pensioenfonds*.

Het *pensioenfonds* bepaalt de leeftijden in maanden nauwkeurig. U leest hieronder alleen de ruilvoeten per heel jaar. Wilt u bijvoorbeeld *met pensioen gaan* als u 64,5 jaar bent? Dan gaan het *pensioenfonds* uit van een ruilvoet die ligt tussen de ruilvoeten bij 64 en 65 jaar.

1. U gaat eerder met pensioen

Uw pensioen gaat standaard in op uw *pensioendatum*, maar u kunt vanaf 5 jaar voor uw AOW-leeftijd al *met pensioen gaan*. U krijgt hierdoor minder *ouderdompensioen*. Het *partnerpensioen* verandert niet.

Gaat u eerder met pensioen? Dan rekent het *pensioenfonds* uw pensioen zo om:

U gaat met pensioen bij	Dan is de factor
62	0,707
63	0,746
64	0,789
65	0,835
66	0,885
67	0,940
68	1,000

2. U gaat later met pensioen

Uw pensioen gaat standaard in op uw *pensioendatum*, maar u kunt tot uw 70e *met pensioen gaan*. U krijgt hierdoor meer *ouderdomspensioen*. Het *partnerpensioen* verandert niet.

Gaat u later met pensioen? Dan rekent het *pensioenfonds* uw pensioen zo om:

U gaat met pensioen bij	Dan is de factor
68	1,000
69	1,067
70	1,142

3. U gaat gedeeltelijk met pensioen

Uw pensioen gaat standaard in op uw *pensioendatum*. Het is ook mogelijk om een deel van uw pensioen eerder of later in te laten gaan, zodat u bijvoorbeeld parttime kan gaan werken. U krijgt hierdoor minder of meer *ouderdomspensioen*.

Gaat u gedeeltelijk eerder of later met pensioen? Dan rekent het *pensioenfonds* uw pensioen uit met de vervroegings- en uitstelfactoren zoals opgenomen onder 1 en 2 in deze bijlage.

4. U ruilt *partnerpensioen* om voor extra *ouderdomspensioen*

U bouwt bij het *pensioenfonds* *ouderdomspensioen* op. Misschien hebt u bij uw uitdiensttreding *ouderdomspensioen* omgeruild in *opgebouwd partnerpensioen* of hebt u nog *opgebouwd partnerpensioen* vanuit de eerdere pensioenregeling. Hebt u geen partner of heeft uw *partner* zelf een goed pensioen? Dan kunt u (een deel van) het *opgebouwd partnerpensioen* omruilen voor extra *ouderdomspensioen* voor uzelf.

Ruilt u *opgebouwd partnerpensioen* om? Dan berekent het *pensioenfonds* uw pensioen met de volgende factoren:

U gaat met pensioen bij	Dan krijgt u voor elke € 1,- <i>partnerpensioen</i> dit <i>ouderdomspensioen</i>
62	0,264
63	0,275

64	0,288
65	0,301
66	0,314
67	0,328
68	0,342
69	0,357
70	0,373

U krijgt niet hetzelfde bedrag terug als u omruilt. Uw eigen pensioen start namelijk als u met pensioen gaat en loopt door zolang u leeft. Uw *partner* krijgt pas pensioen vanaf het moment dat u overlijdt. Daarom zijn de bedragen anders.

5. U ruilt een deel van uw *ouderdompensioen* om voor (extra) *partnerpensioen*

U bouwt bij het *pensioenfonds ouderdompensioen* op. Hebt u een *partner*? Dan wilt u misschien zorgen voor (extra) *partnerpensioen* nadat u uit dienst bent of na uw pensioenering. Dit kan door een deel van uw *ouderdompensioen* om te ruilen voor (extra) *partnerpensioen* voor uw *partner*.

Ruilt u *ouderdompensioen* ingaand op uw *pensioendatum* om? Dan berekent het *pensioenfonds* uw pensioen met de volgende factoren:

leeftijd	factor
21	2,924
22	2,897
23	2,871
24	2,846
25	2,820
26	2,795
27	2,770
28	2,745
29	2,721
30	2,697
31	2,673
32	2,650

leeftijd	factor
33	2,628
34	2,606
35	2,584
36	2,563
37	2,543
38	2,522
39	2,503
40	2,484
41	2,466
42	2,449
43	2,432
44	2,417

leeftijd	factor
45	2,402
46	2,388
47	2,375
48	2,363
49	2,353
50	2,343
51	2,336
52	2,330
53	2,327
54	2,325
55	2,326
56	2,329

leeftijd	factor
57	2,335
58	2,345
59	2,358
60	2,373
61	2,392
62	2,414
63	2,439
64	2,468
65	2,500
66	2,537
67	2,580
68	2,628

Gaat u eerder of later met pensioen? Ook dan kunt u een deel van uw *ouderdompensioen* omruilen voor (extra) *partnerpensioen* voor uw *partner*. Het *pensioenfonds* stelt eerst het lagere pensioen vast wegens vervroeging of het hogere pensioen wegens uitstel. Daarna berekent het *pensioenfonds* uw pensioen met de volgende factoren:

Pensioenleeftijd	Factor
62	3,415
63	3,269
64	3,129
65	2,995
66	2,867
67	2,745
68	2,628
69	2,518
70	2,413

6. U kiest eerst een hoger pensioen en daarna een lager pensioen

Uw *ouderdompensioen* blijft gelijk zolang u leeft, maar u kunt ook kiezen voor een hoger pensioen in de 1^e periode. U krijgt dan daarna levenslang een lager pensioen.

Uw pensioen in de 2^e periode mag niet te laag worden. Dat pensioen is altijd minimaal 75% van uw pensioen in de 1^e periode. Dit staat in de wet. Het *partnerpensioen* verandert niet als u deze keuze maakt. Dit blijft een percentage van uw vaste *ouderdompensioen* op uw *pensioendatum*.

U hebt 3 keuzes:

1. U krijgt de 1^e 5 jaar een hoger pensioen. Daarna krijgt u levenslang een lager pensioen.
2. U krijgt de 1^e 10 jaar een hoger pensioen. Daarna krijgt u levenslang een lager pensioen.
3. U krijgt een hoger pensioen tot uw AOW ingaat. Daarna krijgt u levenslang een lager pensioen.

U kunt ook kiezen voor een combinatie van 1 en 2 of voor een combinatie van 1 en 3.

1. U wilt een hoger pensioen in de 1^e 5 jaar

Het *pensioenfonds* berekent uw pensioen dan zo.

U gaat met pensioen bij Hoog 5 jaar

62	4,063
63	3,937
64	3,810
65	3,683
66	3,556
67	3,430
68	3,304
69	3,179
70	3,055

2. U wilt een hoger pensioen in de 1^e 10 jaar

Het pensioenfonds berekent uw pensioen dan met de volgende factoren:

U gaat met pensioen bij	Hoog 10 jaar
62	2,131
63	2,070
64	2,010
65	1,950
66	1,891
67	1,832
68	1,774
69	1,717
70	1,661

3. U wilt een hoger pensioen tot uw AOW ingaat

Uw ouderdompensioen blijft gelijk zolang u leeft, maar u kunt ook kiezen voor een hoger pensioen tot uw AOW ingaat. U vult uw ouderdompensioen dus tijdelijk aan. U levert een deel in van het ouderdompensioen dat u dan daarna krijgt zolang u leeft. Het pensioenfonds berekent uw pensioen dan met de volgende factoren:

U gaat met pensioen bij	Hoog tot 65	Hoog tot 65 + 1 mnd	Hoog tot 65 + 2 mnd	Hoog tot 65 + 3 mnd	Hoog tot 65 + 6 mnd
<u>62</u>	6,7004	6,5226	6,3540	6,1938	5,7585
<u>63</u>	9,6890	9,3059	8,9519	8,6239	7,7698

<u>64</u>	18,6564	17,2308	16,0075	14,9464	12,4672
<u>64+1/12</u>	20,2913	18,6105	17,1869	15,9656	13,1601
<u>64+2/12</u>	22,2530	20,2411	18,5628	17,1415	13,9396
<u>64+3/12</u>	24,6508	22,1978	20,1889	18,5133	14,8228
<u>64+4/12</u>	27,6479	24,5894	22,1401	20,1345	15,8321
<u>64+5/12</u>	31,5014	27,5788	24,5249	22,0799	16,9965
<u>64+6/12</u>	36,6394	31,4223	27,5057	24,4573	18,3546
<u>64+7/12</u>	43,8326	36,5470	31,3382	27,4289	19,9594
<u>64+8/12</u>	54,6224	43,7216	36,4478	31,2490	21,8845
<u>64+9/12</u>	72,6054	54,4834	43,6008	36,3418	24,2366
<u>64+10/12</u>	108,5714	72,4196	54,3292	43,4704	27,1755
<u>64+11/12</u>	216,4693	108,2916	72,2071	54,1601	30,9521
<u>65</u>		215,9041	107,9520	71,9680	35,9840
<u>65+1/12</u>			215,2286	107,6143	43,0457
<u>65+2/12</u>				214,5531	53,6383
<u>65+3/12</u>					71,2926
<u>65+4/12</u>					106,6011
<u>65+5/12</u>					212,5268

U gaat met pensioen bij	Hoog tot 65 + 9 mnd	Hoog tot 66	Hoog tot 66 + 4 mnd	Hoog tot 66 + 8 mnd	Hoog tot 67	Hoog tot 67 + 3 maanden
<u>62</u>	5,3804	5,0488	4,6712	4,3462	4,0635	3,8779
<u>63</u>	7,0696	6,4851	5,8487	5,3260	4,8891	4,6103
<u>64</u>	10,6934	9,3615	8,0397	7,0449	6,2692	5,7971
<u>64+1/12</u>	11,1932	9,7379	8,3111	7,2491	6,4277	5,9305
<u>64+2/12</u>	11,7456	10,1483	8,6034	7,4667	6,5954	6,0711
<u>64+3/12</u>	12,3591	10,5977	8,9190	7,6994	6,7732	6,2194
<u>64+4/12</u>	13,0447	11,0918	9,2607	7,9485	6,9620	6,3761
<u>64+5/12</u>	13,8157	11,6378	9,6320	8,2160	7,1629	6,5420
<u>64+6/12</u>	14,6893	12,2442	10,0369	8,5039	7,3771	6,7178
<u>64+7/12</u>	15,6873	12,9216	10,4802	8,8147	7,6059	6,9045
<u>64+8/12</u>	16,8384	13,6834	10,9675	9,1512	7,8510	7,1031
<u>64+9/12</u>	18,1807	14,5461	11,5058	9,5167	8,1140	7,3148
<u>64+10/12</u>	19,7662	15,5315	12,1036	9,9153	8,3971	7,5410
<u>64+11/12</u>	21,6674	16,6677	12,7713	10,3515	8,7025	7,7832
<u>65</u>	23,9893	17,9920	13,5219	10,8309	9,0332	8,0431
<u>65+1/12</u>	26,9036	19,5662	14,3777	11,3642	9,3951	8,3250
<u>65+2/12</u>	30,6504	21,4553	15,3558	11,9567	9,7897	8,6293
<u>65+3/12</u>	35,6463	23,7642	16,4843	12,6187	10,2217	8,9589
<u>65+4/12</u>	42,6404	26,6503	17,8008	13,3633	10,6968	9,3170
<u>65+5/12</u>	53,1317	30,3610	19,3564	14,2070	11,2216	9,7075
<u>65+6/12</u>	70,6171	35,3086	21,2229	15,1708	11,8045	10,1350
<u>65+7/12</u>	105,5879	42,2352	23,5039	16,2825	12,4557	10,6051
<u>65+8/12</u>	210,5004	52,6251	26,3545	17,5790	13,1878	11,1243
<u>65+9/12</u>		69,9416	30,0188	19,1105	14,0170	11,7008

<u>65+10/12</u>	104,5747	34,9030	20,9471	14,9639	12,3447
<u>65+11/12</u>	208,4740	41,7379	23,1904	16,0556	13,0686
<u>66</u>		51,9838	25,9919	17,3279	13,8882
<u>66+1/12</u>		69,0866	29,6085	18,8418	14,8316
<u>66+2/12</u>		103,2922	34,4307	20,6584	15,9200
<u>66+3/12</u>		205,9089	41,1818	22,8788	17,1898
<u>66+4/12</u>			51,3083	25,6542	18,6904
<u>66+5/12</u>			68,1860	29,2226	20,4909
<u>66+6/12</u>			101,9412	33,9804	22,6914
<u>66+7/12</u>			203,2069	40,6414	25,4416
<u>66+8/12</u>				50,6329	28,9772
<u>66+9/12</u>				67,2853	33,6903
<u>66+10/12</u>				100,5902	40,2871
<u>66+11/12</u>				200,5050	50,1785
<u>67</u>					66,6544
<u>67+1/12</u>					99,6434
<u>67+2/12</u>					198,6102

Bijlage 2: Afkoop van uw pensioen

Hebt u een klein pensioen opgebouwd? Dan mag het *pensioenfonds* uw pensioen omzetten in een bedrag in 1 keer als aan de voorwaarden voor *afkoop* wordt voldaan. U krijgt dan altijd een bedrag in 1 keer. Dit heet de afkoopsom. De voorwaarden voor *afkoop* staan in artikel 28.

De afkoopfactoren gelden voor het jaar 2019. Het *pensioenfonds* bepaalt de leeftijden in maanden nauwkeurig. U leest hieronder alleen afkoopvoeten per heel jaar.

Afkoop van uw ouderdomspensioen

Het *pensioenfonds* kijkt naar uw opgebouwde *ouderdomspensioen* dat ingaat op uw *pensioendatum*. Bovendien kijkt het *pensioenfonds* naar uw leeftijd als het uw pensioen afkoopt. Het *pensioenfonds* berekent uw pensioenbedrag dan met de volgende factoren:

Leeftijd	Ouderdoms- pensioen	Leeftijd	Ouderdoms- pensioen
21	6,735	68	15,835
22	6,868	69	15,169
23	7,003	70	14,508
24	7,140	71	13,850
25	7,280	72	13,200
26	7,421	73	12,557
27	7,565	74	11,921
28	7,711	75	11,294
29	7,858	76	10,677
30	8,008	77	10,074
31	8,160	78	9,485
32	8,315	79	8,913
33	8,471	80	8,356
34	8,629	81	7,821
35	8,789	82	7,309
36	8,952	83	6,815
37	9,116	84	6,344
38	9,281	85	5,897
39	9,449	86	5,475
40	9,619	87	5,080
41	9,790	88	4,708
42	9,962	89	4,365
43	10,136	90	4,046
44	10,312	91	3,752
45	10,489	92	3,479
46	10,667	93	3,229

47	10,846	94	2,999
48	11,026	95	2,790
49	11,207	96	2,601
50	11,391	97	2,430
51	11,578	98	2,276
52	11,769	99	2,137
53	11,965	100	2,014
54	12,166	101	1,903
55	12,372	102	1,805
56	12,585	103	1,718
57	12,806	104	1,641
58	13,035	105	1,573
59	13,273	106	1,512
60	13,519	107	1,459
61	13,775	108	1,412
62	14,040	109	1,371
63	14,314	110	1,335
64	14,598		
65	14,891		
66	15,195		
67	15,510		

Afkoop van het (opgebouwd) partnerpensioen

Dit kan op 2 momenten:

- U krijgt uw *ouderdomspensioen* ook al in 1 keer van het *pensioenfonds*.
- U overlijdt en het (opgebouwd) partnerpensioen voor uw *partner* gaat in.

U krijgt uw ouderdomspensioen in 1 keer van het pensioenfonds

U krijgt dan ook het *opgebouwd partnerpensioen* in 1 keer. Het *pensioenfonds* kijkt naar het *opgebouwd partnerpensioen* dat u hebt opgebouwd en dat normaal zou ingaan als u overlijdt. Bovendien kijkt het *pensioenfonds* naar uw leeftijd. Het berekent uw pensioenbedrag dan met de volgende factoren:

Leeftijd	Latent partnerpensioen	Leeftijd	Latent partnerpensioen
21	2,335	68	5,727
22	2,404	69	5,715
23	2,476	70	5,692
24	2,549	71	5,658
25	2,623	72	5,611
26	2,700	73	5,551
27	2,778	74	5,480
28	2,858	75	5,397

29	2,940	76	5,300
30	3,023	77	5,190
31	3,109	78	5,066
32	3,195	79	4,927
33	3,284	80	4,777
34	3,374	81	4,614
35	3,466	82	4,435
36	3,559	83	4,250
37	3,653	84	4,056
38	3,750	85	3,855
39	3,847	86	3,647
40	3,945	87	3,434
41	4,045	88	3,218
42	4,145	89	3,002
43	4,245	90	2,790
44	4,345	91	2,580
45	4,445	92	2,379
46	4,545	93	2,188
47	4,645	94	2,006
48	4,743	95	1,834
49	4,841	96	1,674
50	4,938	97	1,526
51	5,034	98	1,390
52	5,127	99	1,268
53	5,217	100	1,157
54	5,304	101	1,058
55	5,389	102	0,973
56	5,469	103	0,901
57	5,546	104	0,839
58	5,617	105	0,785
59	5,685	106	0,737
60	5,748	107	0,695
61	5,805	108	0,659
62	5,858	109	0,627
63	5,905	110	0,599
64	5,945		
65	5,978		
66	6,001		
67	6,012		

U overlijdt en uw partner krijgt partnerpensioen.

Hebt u een klein pensioen opgebouwd voor uw *partner*? Dan betaalt het *pensioenfonds* dat in 1 keer als u overlijdt. Het *pensioenfonds* kijkt naar het *partnerpensioen* dat u hebt opgebouwd en naar de leeftijd van uw *partner* op het moment dat het pensioen ingaat. Het *pensioenfonds* berekent het *partnerpensioen* dan met de volgende factoren:

Leeftijd	Ingegaan partnerpensioen	Leeftijd	Ingegaan partnerpensioen
21	39,651	68	16,395
22	39,366	69	15,738
23	39,073	70	15,083
24	38,773	71	14,428
25	38,465	72	13,779
26	38,148	73	13,134
27	37,823	74	12,494
28	37,488	75	11,861
29	37,144	76	11,235
30	36,790	77	10,621
31	36,427	78	10,019
32	36,054	79	9,431
33	35,671	80	8,857
34	35,279	81	8,301
35	34,876	82	7,767
36	34,464	83	7,249
37	34,040	84	6,752
38	33,607	85	6,277
39	33,163	86	5,825
40	32,709	87	5,397
41	32,244	88	4,992
42	31,769	89	4,615
43	31,283	90	4,262
44	30,788	91	3,937
45	30,282	92	3,633
46	29,766	93	3,355
47	29,240	94	3,099
48	28,705	95	2,867
49	28,159	96	2,656
50	27,603	97	2,466
51	27,038	98	2,296
52	26,464	99	2,145
53	25,881	100	2,014
54	25,290	101	1,903
55	24,690	102	1,805
56	24,084	103	1,718
57	23,469	104	1,641
58	22,849	105	1,573
59	22,223	106	1,512
60	21,589	107	1,459
61	20,953	108	1,412
62	20,310	109	1,371
63	19,664	110	1,335

64	19,015	
65	18,362	_____
66	17,707	_____
67	17,052	_____

Afkoop van het wezenpensioen

leeftijd	factor
0	19,568
1	18,654
2	17,736
3	16,814
4	15,888
5	14,957
6	14,023
7	13,084
8	12,141
9	11,193

leeftijd	factor
10	10,242
11	9,286
12	8,326
13	7,361
14	6,392
15	5,419
16	4,441
17	3,459
18	4,944
19	4,210

leeftijd	factor
20	3,473
21	2,733
22	1,991
23	1,246
24	0,749
25	0,499
26	0,250
27	0,000

Bijlage 3: Eenmalige omrekeningsfactoren

Omrekeningsfactoren per 1 januari 2015, bedoeld voor de omrekening van *ouderdomspensioen* ingaand op 65 naar *ouderdomspensioen* ingaand op 67.

Leeftijd	Omrekening 65-67	Leeftijd	Omrekening 65-67
21	1,1323	44	1,1361
22	1,1326	45	1,1359
23	1,1329	46	1,1357
24	1,1332	47	1,1357
25	1,1335	48	1,1358
26	1,1338	49	1,1360
27	1,1341	50	1,1362
28	1,1344	51	1,1366
29	1,1346	52	1,1370
30	1,1349	53	1,1374
31	1,1352	54	1,1379
32	1,1354	55	1,1384
33	1,1356	56	1,1387
34	1,1358	57	1,1390
35	1,1360	58	1,1390
36	1,1362	59	1,1388
37	1,1363	60	1,1382
38	1,1364	61	1,1373
39	1,1365	62	1,1360
40	1,1365	63	1,1345
41	1,1365	64	1,1328
42	1,1364	65	1,1312
43	1,1363		

Omrekeningsfactoren per 1 januari 2018, bedoeld voor de omrekening van *ouderdomspensioen* ingaand op 67 naar *ouderdomspensioen* ingaand op 68.

Leeftijd	Omrekening 67-68	Leeftijd	Omrekening 67-68
21	1,0598	44	1,0632
22	1,0600	45	1,0632
23	1,0601	46	1,0633
24	1,0603	47	1,0633
25	1,0605	48	1,0634
26	1,0606	49	1,0637
27	1,0608	50	1,0640
28	1,0609	51	1,0642
29	1,0611	52	1,0645
30	1,0613	53	1,0649
31	1,0614	54	1,0652

32	1,0616	55	1,0656
33	1,0618	56	1,0659
34	1,0619	57	1,0662
35	1,0621	58	1,0665
36	1,0622	59	1,0668
37	1,0624	60	1,0668
38	1,0625	61	1,0668
39	1,0626	62	1,0666
40	1,0628	63	1,0663
41	1,0629	64	1,0659
42	1,0630	65	1,0653
43	1,0631	66	1,0646
		67	1,0638

Bijlage 4: Vrijstelling wegens gemoedsbezwaren

Artikel 1 Gemoedsbezwaarde

1.1 Wanneer bent u gemoedsbezwaarde?

U bent gemoedsbezwaarde in de zin van dit pensioenreglement als:

- u bezwaren heeft tegen iedere vorm van verzekering en u een ontheffing heeft wegens gemoedsbezwaren van de Sociale Verzekeringsbank; of
- uw werkgever bezwaren heeft tegen iedere vorm van verzekering en uw werkgever een ontheffing heeft wegens gemoedsbezwaren van de Sociale Verzekeringsbank;

en

- u vrijstelling hebt aangevraagd voor deelname aan de pensioenregeling en de vrijstelling door het pensioenfonds is verleend; of
- uw werkgever vrijstelling heeft aangevraagd voor deelname aan de pensioenregeling en de vrijstelling door het pensioenfonds is verleend.

1.2 Hoe vraagt u of vraagt uw werkgever vrijstelling aan?

U of uw *werkgever* vraagt vrijstelling aan bij het *bestuur* van het *pensioenfonds*. Het *pensioenfonds* heeft hiervoor een modelverklaring.

1.3 Wanneer wordt een vrijstelling verleend?

Een vrijstelling wordt aan u of uw *werkgever* verleend indien het *bestuur* van het *pensioenfonds* van mening is dat de modelverklaring naar waarheid is ingevuld.

Dit geldt ook:

- Het *bestuur* van het *pensioenfonds* kan aan het verlenen van vrijstelling voorwaarden verbinden die noodzakelijk zijn in verband met de administratie van het fonds;
- Uw *werkgever* is verplicht, indien hij de vrijstelling heeft gekregen, om deze op te hangen op een plaats die openbaar is voor zijn werknemers.

1.4 Wanneer vervalt de vrijstelling.

De vrijstelling vervalt:

- als het *pensioenfonds* van oordeel is dat er bij u of u *werkgever* geen sprake meer is van gemoedsbezwaren;
- als u of uw *werkgever* dit zelf vraagt; of
- automatisch na 5 jaar, als de vrijstelling is verleend aan uw *werkgever*. Uw *werkgever* kan dan een nieuwe vrijstelling aanvragen.

Het bestuur van het *pensioenfonds* kan de vrijstelling intrekken, indien u of uw *werkgever* de aan de vrijstelling verbonden voorwaarden niet of niet helemaal naleeft.

Als de vrijstelling vervalt of wordt ingetrokken, is de pensioenregeling volledig van toepassing op u en uw *werkgever*.

Artikel 2 Wat is er geregeld voor gemoedsbezwaarden?

2.1 U bouwt jaarlijks een spaarbedrag op.

Jaarlijks bouwt u een spaarbedrag op. U bouwt dus geen pensioen op. U krijgt ook geen pensioen als u komt te overlijden of als u arbeidsongeschikt wordt. Het jaarlijkse spaarbedrag is gelijk aan de totale *premie* als u wel had deelgenomen aan de pensioenregeling.

Jaarlijks ontvangt u van het *pensioenfonds* een opgave van uw spaarsaldo. Het spaarbedrag wordt ieder jaar per 1 januari verhoogd met een rente. Deze rente is gelijk aan het voortschrijdende gemiddelde rendement van het pensioenfonds van de laatste vijf jaar voorafgaand aan het jaar waarover de rente wordt bijgeschreven, verminderd met een half procent en daarna naar beneden afgerond op een veelvoud van een vierde procent.

2.2 U wilt uw spaarsaldo gebruiken.

- Dat kan op zijn vroegst vanaf de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin u de leeftijd bereikt die ligt 5 jaar voor de voor u geldende AOW-leeftijd en op zijn laatst op uw 70e.
- Vanaf de gekozen datum ontvangt u uw spaarsaldo in gelijke maandelijkse bedragen gedurende 15 jaar.

Bedraagt het jaarlijkse bedrag dat u uitgekeerd krijgt van het *pensioenfonds* minder dan de wettelijke afkoopgrens? Dan wordt het spaarsaldo in één keer aan u uitbetaald.

Dit geldt ook:

Op de bedragen die uitgekeerd worden houdt het *pensioenfonds* loonheffing in. Die worden afgedragen aan de Belastingdienst.

2.3 Komt u te overlijden voordat uw spaarsaldo tot uitkering is gekomen?

- Vanaf uw overlijden, ontvangt uw *partner* het spaarsaldo in gelijke maandelijkse bedragen gedurende 15 jaar. Bedraagt het jaarlijkse bedrag dat u uitgekeerd krijgt van het *pensioenfonds* minder dan de wettelijke afkoopgrens? Dan wordt het spaarsaldo in één keer aan uw *partner* uitbetaald.
- Heeft u geen *partner* maar wel één of meer kinderen dan ontvangen uw kinderen gezamenlijk het spaarsaldo in gelijke maandelijkse bedragen tot 18 jaar. Studeert een kind of volgt het een beroepsopleiding? Dan wordt het spaarsaldo uitgekeerd tot 27 jaar.
- Heeft u geen *partner* en geen kinderen, dan ontvangen erfgenamen het spaarsaldo in één keer

Dit geldt ook:

Op de bedragen die uitgekeerd worden houdt het *pensioenfonds* loonheffing in. Die worden afgedragen aan de Belastingdienst.

2.4 U komt te overlijden nadat uw spaarsaldo tot uitkering is gekomen.

- Vanaf uw overlijden, ontvangt uw *partner* het resterende spaarsaldo in gelijke maandelijkse bedragen gedurende de resterende tijd van 15 jaar.
- Heeft u geen *partner* maar wel één of meer kinderen dan ontvangen uw kinderen gezamenlijk het resterende spaarsaldo in gelijke maandelijkse bedragen tot 18 jaar. Studeert een kind of volgt het een beroepsopleiding? Dan wordt het spaarsaldo uitgekeerd tot 27 jaar.
- Heeft u geen *partner* en geen kinderen, dan ontvangen uw erfgenamen het resterende spaarsaldo in één keer.

Dit geldt ook:

Op de bedragen die uitgekeerd worden houdt het *pensioenfonds* loonheffing in. Die worden afgedragen aan de Belastingdienst.

Artikel 3 Wat als alleen mijn *werkgever* is vrijgesteld?

Als u zelf geen vrijstelling heeft maar uw *werkgever* wel dan moet u zelf deels de *premie* betalen aan het *pensioenfonds*. De *premie* is gelijk aan de *premie* die betaald had moeten worden indien u en uw *werkgever* geen vrijstelling hadden gehad. Voor de *premie* die uzelf moet betalen aan het *pensioenfonds*, heeft u recht op pensioenaanspraken. Voor de *premie* die uw *werkgever* betaalt bouwt u een spaarbedrag op.

U kunt het bestuur van het *pensioenfonds* vragen om de *premie* die uw *werkgever* betaalt ook te zien als pensioen*premie*. Als het pensioenfonds daarmee heeft ingestemd, is de pensioenregeling van het *pensioenfonds* volledig op u van toepassing.

Dit geldt ook:

Treedt u uit dienst bij een *werkgever* die een vrijstelling heeft en heeft u het *bestuur* van het *pensioenfonds* niet gevraagd om de *premie* van de *werkgever* te zien als pensioen*premie*? Dan wordt de pensioenregeling van het *pensioenfonds* op het moment van uit diensttreden alsnog volledig op u van toepassing. In dat geval vervalt uw spaarbedrag en worden de voor betaalde spaarbijdragen aangemerkt als betaalde *premie*. Hetzelfde geldt bij overlijden of als u de *pensioendatum* bereikt.